

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

KARÁCSONY

*Karácsony ünnepe, szeretetnek napja,
Ragyogj a szegényre, ragyogj a gazdagra!
Bethlehem csillaga, hintsd le áldó fényed!
Egyező hitre gyujtsd az emberiséget.*

*Miért lelkük eped
Hő imában esdve...
Tedd megvalósulttá
Szent Karácsony estve!
Szini Péter.*

Karácsony ünnepén.

Annyi napját érzük meg egy hosszú éven át a gyűlölködésnek és torzsalkodásnak: a szeretetnek csak egy napja van, karácsony napja. E nap előestéjén vezette el a pásztorokat a napkeleti csillag annak a kisednek a bölcsőjéhez, aki ártatlanul ontott vérével váltotta meg az emberiséget s Istennek fia lön. És születésének örömmünnepét ülték mindazok, kik igazán éreztek. Ő pedig, a mi Ur Jézusunk, isteni lelkének ihletéből tanítani kezdett bennünket a szeretet törvényére és nemes példájával is előljárt abban, amit ajkai hirdettek.

Kijelentéseivel megszüntette az élet terhei által elnyomottak csüggedését, az özvegyek és árvák kesergését és balzsamot nyújtott azoknak szívére, kiknek e földi osztályrészüln a türes s szenvedés sorsa jutott: megmutatta az elcsüggedteknek az utat oda fel, a csilagos egekbe, honnan a rövid földi gyöttrődésünk közepette lelkünk örökké valóságának reménye ragyog reánk.

Oh Uram! mi jót is tevel velünk, hogy elvetted közöttünk szent tanaidat. Vajjon tudnánk-e békével viselni az élet keresztjét, türvén a megkisebbitést és megaláztatást, ha Te meg nem születesz s bizonyossá nem teszed feltámasztással, hogy jó, rossz, igaz, igaztalan, gazdag és szűkölködő a sir hantjánál végét még nem éri.

De Te nem hagytál bennünket sötétségben aziránt, hogy ha egyenlőtlenül is méretett e földi sorsunk, eljön majd az idő, mikor mindnyájan egyenlőkké leszünk. Ezért ünnepe a kereszténységnek a Te eljöveleled napja és legnagyobb ünnepünk nekünk szegényeknek, kiket gyötrelmes gondolatoktól vált meg az a hit, amelyet a Te példád tett nyilvánvalóvá.

Tegyük igazi ünnepünké e napot; vessük ki szívünkéből a haragot, gyűlölködést s az igazságtalanságok miatt érzett keserűséget: bocsásunk meg azoknak, akik vétkeztek ellenünk. Bocsánatát annak, ki ellen mi is vétünk, csak így remélhetjük.

Gondoljuk meg legalább e napon, hogy im, mely gyarló kicsinység az ember, rövid életünket az önző torzsalkodás harcában meritjük ki és sokszor csak pályánk végére érve, vesszük észre, hogy az öröm, a megelégedés egy perczig sem volt a mienk, mert a kiengesztelő szeretet nem árasztott meleget a mi tüzhelyünkön. Futunk messze utakon, egymást lökdösve és eltiporva az erősebbek által, boldogságunk titkát keresni s nem vesszük észre, hogy azt a kulcsot, mellyel a boldogság s megelégedés kapuit megnyithatnánk, szívünkben birjuk.

A szeretet ez! Az ember szíve a szeretetre teremtett s ha ennek gyakorlatában élnénk, ha sohasem cselekednénk mást mások irányában,

mint amit önmagunknak is kívánunk: akkor nem volna áldatlan küzdelem színhelye ez a föld s nem röpöppenne az elnyomottaknak s szenvedőknek annyi panaszos sóhaja az Ur színe elé.

Legyen áldott annak neve, ki bennünket erre megtanított s mi magunkba szálva ünnepeljük Őt, ki születésével a szeretet, béke s kiengesztelődés örömnapjává avatta fel Nagy Karácsony ünnepét!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Országgyűlés.

A felirati vita. A képviselőház a héten még folyton a trónbeszédre adandó válasz tárgyalásával foglalkozott. A tárgyalás azért nyulik olyan hosszúra, mert az egyes politikai pártok a vita folyamata alatt bontják ki zászlójukat s alkalmat keresnek arra, hogy a kormánynak különösen a lefolyt választások alatt tanúsított magatartását éles bírálat alá vegyék. Bánffy-nak folyton résen kell állania, hogy csak felére is választ találjon azoknak az alapos vádaknak, melyeket a választások alkalmából elkövetett visszaélések miatt bőven kiérdemelt. Hajh, hiába van a nagy többség, azért Bánffy-nak az ellenzék megritkult sorából csak végig kell szenvedni az ágyulövéseket, melyek pontosan eltalálják, bármint is igyekszik összehuzódni piros bársonyszékében. A kormánypárt jobb erői nem is vállalkoznak szembeállani ezzel a sortüzzel, hanem úgy tesznek, mint az okos hadvezér; a fiatalabbját küldik előre, akik az első sikerek megszerzése kedvéért a sárkánnyal is szembe szállának kegyelmes urok védelmében, az öregebb hadastyánok pedig serkentik a háttérből a dicső ifjakat és örülnek, hogy a puskapor füstje nem az önmaguk öltönyét piszkítja be.

Bizony nem könnyű sorsuk volt, mert az ellenzék szép munkát fejtett ki.

Sima Ferencz ugronpárti heves támadást intézett a kormány ellen a választásokon tapasztalt erkölcsi telenségek miatt, melyekért ő felelős. „Vajjon a nemzet szabad akaratából maradtak e ki a parlamentből — ugymond — *Ugron Gábor*, gr. *Bethlen Gábor*, *Beöthy Ákos* és más jelesek, akik helyett bent ülnek a *Weisz Bertholdok* egész társasága?” *Bartha Ödön* Kossuth-párti fényes beszédében kimutatta, hogy a magyar föld megmozdult, a nagy- és kisbirtok fele értékéig meg van terhelve nehéz kölcsönökkel. Ne mondja tehát a kormány feliratában azt, hogy az ország pénzügyi helyzete teljesen kielégítő. *Szalay Károly* azt kérdezte, honnan vette a kormánypárt a temérdek pénzt a választásokhoz; erre persze nem kapott választ. De a kormánypárt választási visszaéléseit ért megtámadásokra mégis felállott *Bánffy* s egész őszintén

bevallotta, hogy igenis, a kormánypártnak pártkasszája volt a vesztegetések céljára, de hiszen a többi párt is csak úgy vesztegetett. Evvel merte magát védeni Magyarország miniszterelnöke! De ugyan megjárta, mikor így akarta visszaverni az ellenzék támadását, mert nyomban felállottak az ellenzék férfiai is s kijelentették, hogy nekik semmiféle pártkasszájuk nem volt, amit igazolni is tudnak; ilyenformán *Bánffy* önmagát fogta meg az általa készített hurokban. Ezzel még inkább magára zudította az ellenzék; *Rakovszky* István, *Visontai* Soma, *Pólonyi* Géza, *Illyés* Bálint és *Asbóth* János osztottak meg azon a feladaton, hogy a kormánynak a választásokra való visszaemlékezést minél kellemetlenebbé tegyék. *Asbóth* János pártönkivüli képviselő kijelentette, hogy a néppárthoz esatlakozott s ki akarta mutatni, hogy a néppárt s kormánypárt között tulajdonképpen nincs különbség, hiszen *Erdély* Sándor igazságügyi miniszter maga is néppárti. E magyarázat ellen *Erdély* és *Wlassics* miniszterek nyomban tiltakoztak.

Pulszky Ágost előadói zárbeszédében igyekezett bebizonyítani, hogy a király trónbeszédjének az a része, melynek egy kitétele Magyarországot az osztrák birodalom egyik részének mondja, helyes és törvényszerű, mert ugyanezen kifejezés a 67-es törvényekben is bennfoglaltatik. *Eötvös* Károly szemére vetette *Pulszky*nak, hogy ezt a hibás kifejezést az osztrák önkényuralom érdekében és az ország önállóságának kárára csempészték be. Tiltakozik az ellen, hogy a függetlenségi párt vesztegetett volna a választásokon s felelősségre vonja a kormányt, honnan vette a milliókat azokra a botrányos vesztegetésekre, melyeket maga sem tagad. A kvóta kérdésben a kormány — legalább színleg — még most sem tudja, hogy milyen megállapodásra fog jutni. Hát ha még most sem tudja, hogy ebben a kérdésben mily módon kell megvédenie a nemzet igazságát, akkor elsöprésre méltó ez az egész kabinet.

Az *Eötvös* felszólalása után megtörtént a szavazás s a kormánypárt felirati javaslatát a Ház részleteiben is elfogadta. Tehát *Ő* felsége a helyett, hogy megismerné a nemzet szabad vélemény nyilvánulását s legégetőbb bajait, meg tudja a kormány válaszából, hogy itt nálunk minden rendben van, semmi bajunk nincs, urak vagyunk és készséggel várjuk, hogy az osztráknak mit méltóztatik parancsolni velünk.

A főrendiház december hó 18-iki ülésén foglalkozott a felirat tárgyalásával. Ez alkalommal elnökölt először a főrendiház új elnöke: *Tóth* Vilmos, kit a főrendek nevében *Császka* György kalocsai érsek üdvözölt. A kormánypárt felirati javaslatát *Schlauch* Lőrincz nagyváradi püspök azzal kívánta kibővíttetni, hogy a kormány a vallás terén a bajok orvoslására fog törekedni. *Bánffy* azonban ezt a tóldalékot nem fogadta el, mert ebből a revíziót is ki lehetne olvasni. *Wlassics* Gyula kultuszminiszter ki-

jelentette, hogy mindaddig, míg az egyházpolitikai törvények által felidézett izgalom le nem csillapul, nem fogja ajánlani *Ő* felségének a katolikus autonómia életbeléptetését. Ezután a főrendiház a kormány felirati javaslatát eredeti szövegben elfogadta.

Bánffy Dezső kriszkindlije. *Bánffy* Dezső szép kriszkindlit tartogat a markában, persze nem Magyarország számára, hanem Bécsnek, és persze nem a maga, hanem az érte rajongó magyar nemzet zsebéből. Ez a magas kvóta. Eddig is tudtuk, hogy a kvótaemelési szándéka volt a kormánynak. De most ez még bizonyosabbá vált abból, hogy az osztrák lapok alig győzik dicsérni a *Bánffy* erélyes magatartását s pártja felirati javaslatát, mely az osztrákokkal való méltányos egyezkedés álláspontjára helyezkedik. A kriszkindlit megkapja tehát az osztrák, még pedig, amint tudjuk, legalább is a 37%-os kvóta alakjában, amely kvótaemelkedés 10 év alatt 80 millió forinttal több magyar pénzt juttat az osztrák zsebébe, mint amennyit eddig kapott. Hiába, a *Bánffy*-kormány azt tartja, hogy apró szivességek erősítik a barátságot.

A jászberényi mandátum. A képviselőház a gróf *Apponyi* Albert jászberényi mandátuma ellen beadott kérvényt visszautasította, de a visszautasítást avval indokolta, hogy a beadott kérvényben nem látott *elegendő* okot arra, hogy ez alapon a vizsgálatot elrendelje. Tehát *valami* okot mégis látott? De hát akkor miért nem rendelte el a vizsgálatot? Ha pedig nem látott semmiféle elfogadható érvet, amelynek alapján vizsgálatot indíthatná meg, akkor hogy meri az *Apponyi* gróf mandátumának tisztaságát kétségessé tenni ilyen kormánypárti agyban szülemlett kijelentésekkel!? Hasonlít az ilyen eljárás a kígyóéhoz, mely mérget hagy a megtámadott testében, habár meghunyászkodni volt is kénytelen.

Képviselőválasztás Halason. A halasi választókerületben a választást január 2-dikára tüzték ki. A függetlenségi párt jelöltje *Kolozsváry Kiss* István; a szabadelvű párt *Perczel* Bénit jelöli.

A gabonatözsde rendszabályozása tárgyában most folynak a tanácskozások. A tözsdei üzletekben több, a gazdákra nézve káros visszaállás van; ezek között a legkárosabb az, hogy millió métermázsa számban adnak el a tözsdén olyan gabonát, ami csak a papírosan van meg, ezzel aztán a gabonaárakat tetszés szerint leverik. Most végre a kereskedelmi miniszter az országos gazdasági egyesület sürgetésére értekezletet hívott egybe, mely azon tanácskozik, hogyan lehetne ezeket a tözsdei visszaéléseket törvényes intézkedéssel megszüntetni. A tözsdeemberek nagy csoportja ellen az agráriusok kis tábora, élén gróf *Károlyi* Sándorral, gróf *Desseffy* Auréllal és gróf *Zselénski* Róberttel lelkesen küzd a magyar mezőgazdák érdekében, s első sorban is az *Ő* erélyes fellépésüknek lesz köszönhető, ha a tözsdetörvények égetően szükséges reformálását keresztülvinni sikerül.

Előfizetési felhívás.

Jelen számunk az utolsó ebben az esztendőben s ezzel a *Független Ujság* kétéves pályafutását befejezte. Örömmel tekintünk vissza arra a két esztendőre, amely bennünket t. előfizetőinkkel szoros kapcsolatba hozott s bizalommal tekintünk a közeledő új év elé, remélve és bizva abban, hogy igen t. előfizetőink a jövőben is oly mértékben fogják törekvéseinket pártolni, mint eddig tették s a mily szeretettel s odaadással küzdöttünk s küzdünk a magyar nép függetlenségéért és jólétéért.

1897. január hó 1-én új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Az előfizetési ár marad a régi:

Egész évre két forint, fél évre egy forint.

A mint eddig az volt a törekvésünk, hogy t. olvasóink igényeit minden tekintetben kielégítsük, úgy ez lesz törekvésünk a jövőben is.

Mindent a népért és semmit ellene,

ez a jelszavunk s ezentúl a *Független Ujság*, mint a

Magyar Gazdaszövetség Közlönye

még sikeresebben fog a magyar nép érdekéért küzdhetni.

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése a folyó év végén lejár, a múlt héten külön levélben postautalványt küldöttük, a melylyel kérjük az előfizetési pénzt mielőbb beküldeni.

Minden egyes előfizetőnket arra kérjük, hogy jövő évre legalább egy fél vagy egy egész évre sziveskedjék előfizetni és hogy

minden egyes előfizető szerezzon a jövő évre legalább egy új előfizetőt.

Ezt egy kis jó akarattal mindenki megteheti.

A mely olvasóegylet nem járhatja lapunkat, annak tagjai legyenek azon, hogy a *Független Ujság* az olvasóegylet számára megrendeltessék.

A *Független Ujság* előfizetési ára:

Egész évre két forint, fél évre egy forint.

ezt a csekély összeget még a legszegényebb ember is megerőltetés nélkül megfizetheti.

Azon tisztelt előfizetőinknek, kiknek előfizetése a folyó év végén lejár, külön levélben utalványt küldöttünk, amelylyel kérjük az előfizetést mielőbb megújítani. Minden új előfizetőnknek, aki egy egész évre előfizet, ingyen küldjük meg a *Honszerző Őseink Historiája* című művet, csupán az elküldésre szükséges 3 kr.-os bélyeg árát kérjük az előfizetési pénzzel együtt beküldeni.

A mely előfizetőnk az utalványt tartalmazó levelet nem kapta meg, az sziveskedjék az előfizetést pontos címének megjelölésével egy közönséges utalványon beküldeni.

Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Tisztelettel

A „Független Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

(A *Független Ujság* hirdetését ajánljuk b. figyelmébe.)

MI UJSÁG?

Boldog ünnepeket és szerencsés ujesztendőt kívánunk lapunk t. olvasóinak. A mai számunkhoz mellékelve minden előfizetőnknek egy zsebben hordható kis naptárt küldöttünk karácsonyi ajándékképpen, melyet kérünk emlékül szívesen fogadni.

Karácsony. Itt a karácsony, a szeretetnek szent ünnepe. A szívek eltelnék szeretettel az esztendő e legszebb ünnepén; még az elkérgesedett lelkek is meggyöngülnek a világ megváltójának születése napján. A földmives leveszi az eke szarváról a kezét, az iparos szegre akasztja szerszámaikat, a kereskedő becsukja üzletét, a nyüzsgő tömeg elpihen, hisz az ünnepek elseje van ma. A templomokban fölzendül a bethlehemi ének s az istenember világrajöttét dicsőítő örömdalok. A szeretetnek, a családnak ünnepe lévén a karácsony, mindenki örül e napon, szegény gazdag egyaránt. De tán a legtisztább öröm és vigalom tanyája a gyermeki szívekben van, a Jézuska elhozta a jó gyermekeknek a karácsonyfát telítve a gyermekszemeknek kedves édességekkel és játékokkal. Midőn boldog ünnepeket kívánunk a „Független Ujság” olvasóinak, egyuttal mai lapunkban tanulságos szép olvasmányokat nyújtunk nekik a karácsony ünnepére.

Szent István szobra. Az ezredévi ünnepekről szóló törvény szent István lovas szobrának helyéül a budai Halászbástyát jelöli ki. Az emlékmű nem készült el a kiállítás idejére, ellenben azt a fölfedezést tették, hogy itt a bástyán alulról nézve, csak kis részben láthatnák s e miatt a szobor elhelyezésére más alkalmas helyet kerestek. Állítólag úgy találták, hogy a bástyánál, a honnan az ércalak végig tekint a Duna mindkét partján, alkalmasabb hely a Mátyás-templom előtti tér, a hol a Szentháromság-szobor áll. Ezt a szobrot innen elviszik s ide teszik szent István lovas szobrát, arczczal a Disz-tér felé. Hogy az emlékműnek alkalmas háttere legyen, a pénzügyi palotát megfelelően átalakítják. É végett azonban az ezredévi törvényt is módosítani kell, mivel az a Halászbástyát jelölte ki a szobormű helyéül.

A királyné magyar majorja. A magyar királyné a Bécs melletti Schönbrunnban egy kis magyar telepet rendezett be, hol a gazdasszonyi teendőket Ferenczy Ida, a királyné felolvasónője végzi. A kis gazdaságnak minden porczikája magyar. A konyhában virágos cseréptányérok vannak falra akgatva; az eresz alatt fecskefészkek. A tornáczból a nagy szobába nyílik az ajtó, hol legelőször is a hatalmas pohárszék ötlük szemünkbe, tele magyar mintázatu edényekkel és üvegekkel. Egy almáriumon feszület áll, a szoba egy másik sarkában csapra ütött hordó előtt a földön kancsók, a közepén pedig vörös tulipános-asztal, ugyanolyan két paddal és hat fazsá-

molylyal. Tulipánokkal befestett tükör, nagy kakukos óra és ismét edénypoleczok czifra tárgyakkal diszítik a falakat. Pompás istállója van a majorságban levő 11 tehénnek. Mindegyik meg van számozva és kis táblácskán neve is ott lóg a jászol fölött a teheneknek, melyeknek tulajdonságait a felséges asszony mind egyenkint ismeri. A felséges asszony, ha Schönbrunnban időzik, sok kellemes órát szokott eltölteni az ő magyar majorjában.

Óriási bányaszerencsétlenség. Az államvasutak resiczai kőszénbányatelepén december 18-án este óriási szerencsétlenség történt, *felrobbant a bányalég és iszonyu pusztítást vitt véghez, kétszázhetven ember dolgozott a bányában s ezek közül 90 részben meghalt, részben súlyosan megsebesült.* Reggelig 12 bányamunkás előkerült élve, de iszonyu égett sebekkel és zuzódásokkal borítva. A nagy szerencsétlenség valóságos siralomvölgygyé változtatta a resiczai bányatelepet. Az akna bejáratát a szerencsétlenek családjai állták körül, s szivszaggató látvány volt ezeknek kétségbeesése, akik halálos aggodalommal várták, hogy hátha megmenthetik az apát, a férjet, a testvért, akik az égő tárnában rekedtek. A felrobbant akna Resiczától félóránnyira Domán községben van s Széchenyi-akna a neve, 450 méter mély, körülbelül 800 munkást foglalkoztat s egyike a legnehezebben mivelhető bányáknak, örökös veszedelme a bányalég, mely már bár kisebb mértékben, több ízben felrobbant. Nyomban a robbanás után a bányafelügyelőség 300 munkással megkezdte a mentés munkálatait, mely lassan halad előre s beletelik egy hét, mire a tárnában elpusztult munkások holttesteit a romok alól kiszedhetik. A meg-ejtett vizsgálat szerint 123 munkás foglalkozott a bányában a robbanás bekövetkeztekor; többnyire román, oláh és tót munkások, magyar ajku nincs köztük egyse. Közülük 30 könnyebben sebesült meg, súlyosan 18, meghalt 32, még meg nem találtak 43-at, akiket az orvosok véleménye szerint bizvást szintén a halottak közé lehet sorolni, mert ezek közvetlenül a robbanás színhelyén foglalkoztak. A telepen a nyomor leírhatatlan, mert télen amugy is csökken a bányászok keresete. A robbanásért a felelősség a felügyelőséget nem terheli, mert mint megállapították, csak valamely munkás hanyagsága, vagy boszszuvágya okozhatta a szerencsétlenséget.

Drága zsemlyék. Nem a holddal arányosan fogyatkozó remekeiről a pékiparnak zeng a krónika, hanem arról a tizenhét zsemlyéről a mi nagyon drága lesz Szpotán József és Dehelán Pável berzovai fuvarosoknak. Löwi Mihály dr. berzovai kör-orvosnak fuvaroztak fát s elloptak közbe belőle egy jó szekérnyit, a mit potom tizenkét zsemlyéért adtak el Grosz Lipótnak. A zsemlyére éhes fuvarosokat a csendőrség letartóztatta.

Járványok a vidéken. Miskolczon a vörheny, kanyaró és himlő járványosan lépett fel s egyre-másra

szedi áldozatait. A sűrű halálozás miatt az összes iskolákat bezárták. — Szatmáron pedig a tifusz-betegség kezd járványszerűleg föllépni. Tömeges megbetegedés a püspöki szemináriumban történt, hol négy papnövendék kapta meg a veszélyes bajt. A járvány okának a rossz ivóvizet tulajdonítják.

Vérengző családfő. A főváros közelében levő Erzsébetfalván e hó 17-én vadállathoz illő eselekedetet követett el Füleki József czipésmester, ki nemrégiben nősült, ivásnak adta magát s berugott állapotban sokat czivakodott a feleségével. A családfő részegen ment haza s összeczivódott a feleségével, mire a részeg ember felkapva háromlábu székét, escesemő gyermekéhez vágta, aki szörnyet halt. A következő ütést már neje mére, aki jajveszékelve, kuszált hajjal s véres homlokkal szaladt ki az utcára. Azután a másik gyermekét is meg akarta ölni, de azt a házban lakók megmentették a dühöngő elől s elrejtették. A csendőrség letartóztatta a vérengző családapát.

Huszárholttest a szőlőben. B.-Madarason a minap Tari Péter gazda kiment a szőlőjébe, hogy a földet megforgassa. E munkája közben egyszerre csak egy huszáresákóra akadt s a mint tovább ásott, egy huszárdolmányban levő holttestre bukkant, s még lejjebb ásva, egy gyűrűbe való gyémántkövet, egy lovassági kardot és egy baltát talált. A vizsgálat megállapította, hogy a huszárt meggyilkolták. A gyilkosság valószínűleg 12 évvel ezelőtt történt, a mikor egy esztendeig huszárok állomásoztak ott.

Eltiltott népszokás. A belügyminiszter eltiltotta a Szeged környékén divatozó azon régi népszokás gyakorlását, hogy a lakodalmak alkalmával a menyasszony a vendégek arcát egy tál vízzel sorba járva megmossa és egy törülközővel megtörülgeti. A népszokás eltiltása az azon vidéken járt közegészségügyi felügyelő javaslata folytán történt, aki azt tapasztalta, hogy az egyiptomi szembetegségnek, a trachomának terjedését nagyon elősegíti ez a különben szép régi szokás.

41 ezer forintos sikkasztás nyomára jött rá az osztrák-magyar államvasutak magyarországi uradalmának és vasműveinek igazgatósága a napokban. Az összeget Dittlich Antal, az igazgatóság hivatalnok követte el; aki megszökött s most az államrendőrség országszerte körözteti.

Szédelgő bankiroda. Budapesten a kerepesi-uton nemrég nyílt meg egy hangzatos nevű intézet, az „Agraria” bankbizományi és forgalmi iroda, mely nagy hangon hirdette, hogy jelzálogkölesönöket közvetít. A szédelgésre alapított intézet főleg a vidéki földbirtokosokra vetette ki hálóját. Ketten, Obajdin Miklós és egy másik földbirtokos a napokban feljelentést tettek Schellhorn Lajos és Jankovich Gyula, az iroda tulajdonosai ellen. Az Agraria jelzálogkölesönök szerzésére ajánlkozott a vidéki földbirtokosoknak s ha valamelyik jelentkezett, hogy kölesönt akar, először is előleget kértek 30—100 forintot arra

a célra, hogy a jelzálogul felvett birtok megbecsültessek. Az áldozat abban a hitben, hogy a nagyhangu ígéretnek valami becsületes alapja van, elküldi a pénzt. Ekkor az iroda leküld az illetőhöz egy urat, a ki mérnöknek mondja magát s megnézi a birtokot, utána szép szavakkal biztatja a klienst s aztán visszautazik a fővárosba. Mindez persze csak komédia s arra való, hogy az Agrária újabb előleget kérhessen a további lépésekhez. Az iroda kap friss pénzt, de arra, hogy annak küldője megkapja a kölcsönt, semmit se teszen. A fentebb említett két feljelentés következtében az ügyészség lefoglalta az intézet könyveit és irományait.

Hányan vannak még a negyvennyolczas honvédek? Bizonyára sok embert érdekel: hányan vannak még életben azok közül a névtelen félistenek közül, akik a magyar szabadságháborút végigküzdötték. A miniszterelnökség kimutatása szerint 20 ezren élnek még, kik annak idején fegyvert fogtak a függetlenség kivívására. — ezek közül a kormány 12 ezret részeltet évi segélyben.

Innen-onnan. Kirabolt városháza. Segesváron a napokban ismeretlen tettesek éjnek idején betörték a városháza pénztár helyiségébe, hol a Wertheim-szekerényt fölfeszítették s onnan 9800 frtot elraboltak. — **Vadászat áldozata.** Gróf Nádasdy Ferencz zirezi uradalmának vadaskertjében eserkészvén, véletlenségből agyonlőtte erdészét Takács Istvánt, akinek ekként hat tagból álló családja maradt árván. — **Egy templom százéves jubileuma.** Köröstarcsán a református templom százéves fennállását igen szép jubileummal ünnepelte meg a község. Megjelentek az ünnepélyen Dégenfeld József főgondnok, Kiss Áron debreczeni püspök, Joó István tankerületi főigazgató, a községek küldöttségei. A vendégeket nagy fényvel fogadták. Az isteni tiszteleten Szabó János esperes prédikált. — **Kettős halálos ítélet.** A Balassa-gyarmati törvényszék halálra ítélte Molnár Balog Mihályt és Gál Józsefet kik tavaly Moravecz Péter bujáki földmivest kirabolták és meggyilkolták. A törvényszék ítéletét a királyi kuria is jóváhagyta. — **Harmincz milliós örökség.** Ivanovics Antal nagykikindai kórházi gondnok örökölte ezt a mesés nagy kincset egy Oroszországban elhunyt testvére után, aki 26 évvel ezelőtt vándorolt ki a muszkák közé, ott roppant mód meggazdagodott. — **A kasszafurókat elítélték.** Említettük, hogy Papakosza és társai felett a bécsi törvényszék is ítélezik. Az ítéletet öt napi tárgyalás után 13-án hirdették ki, Papakosza és Stáhló 4—4, Affendakisz 6 és Pribojács 8 esztendei súlyos börtönre ítéltettek.

A gazdaközönség hasznosan eszelepszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világ-czégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Segítsük egymást.

Irta: Vasadi Balogh Lajos.

Az emberek társaságos életét az a szükségérzet hozta létre, hogy egyik a másikra van utalva. Az együttélésben találták fel azt az erőt, mely daczol minden vészszel, azt a segítséget, mely cserben nem hagyja soha és azt a szeretetet, mely minden jónak, szépségnek, nemesnek megnyitja a forrását.

Ezt így tudva, nem látjuk-e be, hogy az emberek boldogulása csakis a kölcsönös jó akarattal és támogatással történhetik meg. Így a társadalmi élet jólétének, fejlődésének fundamentuma a kölcsönösség.

Ha az anyagi és szellemi emelkedés áldásában akarunk részesülni, legelső kötelességünk becsülettel, tiszta szándékkal az erők egyesítését létrehozni, védés és daczsövetséget kötni az érdekharczok nagy tusájára.

Boldog nép, háromszor boldog nemzet, hol e természetes igazságot belátták s úgy a saját jólétük, mint hazájuk dicsőségére, egyesült erővel töltik be emberi s honpolgári kötelemüket.

Fájdalom, nálunk Magyarországon a kölcsönösség elvén alapuló társulás, egyesülés még nagyon el van hagyatva és az egyesülés a nagy tömegnek uzsorás módjára való kihasználása divik sok tekintetben s csak azért, mert a nagy közönség: a nép nem gondolkodik, nem mérlegeli a dolgok menetét s közönynyel fordít hátat érdekszolgálatának.

De minthogy rég megmondták azt, hogy „a magyar ember a maga kárán tanul”, most is úgy történt, hogy a közönség kezdi belátni, hogy igen sok *részvénytársaság* a népet nyírásra szánt birkának tekinti s az általuk drága pénzen teljesített szolgáltatmány végtelen csekély, miért is mindinkább kezd terjedni az az eszme: „Segítsük egymást”.

Ah! ha e jelszó vérünkbe lenne, ha szívünk dobbanásával, lelkünk hő vágyával szegődnék e megdönthetetlen igazság szolgálatába, felsütne a boldogság napja, a nyomor elveszne s a jólét uralmát ülné. „Segítsük egymást”, harsányan kiáltjuk ezt Kárpátoktól az Adriáig. Hangozzék e kiáltás fent a bérézeken, lent a nagy rónaságon, legyen az a paloták és a gunyhók lakóinak üdvözlése s ez elv vezetése mellett lépünk közügyeink vezetése mellé.

Segítsük egymást minden ügyünkben. Kezdjük meg kettőnél, a *hitel* és *biztosítás* ügyénél.

A tenger cseppekből áll. A mi filléreinket rakjuk össze s alakítsuk meg a „*Segélyegylet*ket”. Így szállunk okosan ellene a nagytőke zsarnoki uralmának. Miként tegyük ezt, elmondom jövőre.

A biztosítás ügyénél lépünk az „*Országos kölcsönös biztosító szövetkezet*” kebelébe, hol arra szövetkezünk, hogy szerencsétlenséggel sujtott felebarátunkat felsegítsük. Ezt a kölcsönös biztosítás ügyét is jövőre ismertetem. Most záradéku ismét csak azt ajánlom: „Segítsük egymást.”

Okuljunk.

Irta: Szilassy Zoltán.

A gazda foglalkozása a legrégebb tudomány a világon. Nem lehet azt pusztán tudós könyvekből eltanulni, hanem a mindennapi életben előforduló jelenségeket kell alaposan megfigyelni, hogy azután az olvasottakat hasznunkra fordíthassuk. A gyakorlat a gazdának is a legjobb mestere. Amde azért manapság már, amidőn annyi jeles gazda nem átálja a maga tapasztalatait nyomtatásban közrebocsájtani, amidőn az országban annyi intézet van, amelyeknek feladata a gazdálkodás tudományát kifürkészni, batorság volna nem jobban gazdálkodni, mint apráink tették. Igenis, ma már a gazdának is tanulnia kell, hogy boldogulhasson, mert a viszonyok a gazdára éppen a termények alacsony árának következtében oly sanyaruak, hogy a gazdának boldogulása biztosítására ma két kalászt kell termelnie ott, ahol azelőtt egy kalász termelése is elegendő volt.

De bizonyos az is, hogy e közlekedési eszközök: a hajózás és a vasutak fejlődésével a gazda a legkülönbözőbb és legtávolabbi piacokat is elérheti az ő terményeivel. Ezt az előnyt azzal kell kihasználnia a gazdának, hogy nemcsak azokat a gabonaterményeket állítja elő, melyeket elődeik termeltek, hanem felkarolja a cukorrépa, a kender, a hüvelyes magvak és a takarmánynövények termelését is. Csak hogy ezek a növények már nagyon nagy igénynyel bírnak. Ezeknek nem elegendő, hogy a talajt imig-amig elkészítsük, a magot elvessük és a termést learassuk. Ezeknek a művelése már nagyobb szakérteimet kíván, a melyet közvetlen tapasztalat híjában bizony csakis ahhoz értőknek okos beszédjéből, érthető írásából lehet elsajátítani.

A szemes gazda azonban nem elégszik meg a maga körében tett tapasztalataival és az írások olvasásával, hanem megfigyeli a szomszédjai, ismerősei gazdálkodását is. Amit abban jónak lát, utánozza, amit rossznak talál, a maga gazdaságában mellőzi. Így egészíti ki és hasznosítja azután a gazda a maga tudományát a mások kárán való okulással.

Mégis a gazda haladásának legbiztosabb útja a jó könyveknek, a jó szaklapoknak az olvasása. Ezekben az írásokban gyakran esekélységeknek látszó igen fontos tanácsok vannak. Ezeket a tanácsokat a gazda mindig megszívelheti és a legtöbb esetben megpróbálhatja. Az ilyen kísérlet azután mindig ráviszi a gazdát a leghelyesebb utra, amelyet követnie nemcsak czélszerű, de hasznos is. Ha ilyen tanács követésével sikerül egy jobb magvat termelnie, egy nagyobb termést előállítania, egy jövedelmű új növényt termelnie, egy jó állatot tenyésztenie, egy czélszerűbb gazdasági eszközt vagy gépet beszereznie, a jövedelem sokszorosan fedezi a jó olvasmányra kiadott esekély költséget.

A gazda foglalkozása hozza magával, hogy téli időben kevesebb a dolga, több az ideje. Használjuk fel ezt az időt hasznosan olvasással, a mindennapi foglalkozásról való beszélgetéssel. Ennek jó eredménye meglesz. Már pedig minden honpolgár, a ki a maga földjének jövedelmét gyarapítja, a hazának a vagyonát is növeli. Tehát okuljunk.

Mire figyeljen a gazda a gépvásárlásnál.

Irta: Ifj. Sporzon Pál.

A gazdaembernek egyik leghasznosabb, legszükségesebb, de egyszersmind legrágább segítője a gép. Minden gazda érzi és tudja, hogy ma már gépek nélkül nem lehet gazdálkodni. A földmunkához eke, borona, a vetéshez vetőgép, a kapáláshoz töltőgetéshez kapa, az aratáshoz kasza vagy aratógép, a gyűjtéshez gereblye, a csépléshez cséplőgép, a takarmánykészítéshez szecs kavágó, répavágó, daráló gép kell. Kell pedig azért, mert a legtöbb gazdasági munkát a gép jobban, gyorsabban és így olcsóbban el tudja végezni mint az emberi munkás.

Látható is mindenütt még a legkisebb gazdaságokban is, mindenféle gép használatban és mindenütt csak azt halljuk, hogy a gép drága, vagy hogy nehéz jó gépet kapni. Pedig hát ez nem egészen úgy van, mert a jó gép nem drága s rövid idő alatt kifizeti magát. Hogy pedig jó gépet vegyen a gazda, nem kell neki mást tenni, mint azokat a tanácsokat megfogadni, amik itt következnek.

1. *Sohase vegyen a gazda gépet az utazó ügynököktől.* Ne vegyen pedig azért, mert az utazó ügynökök legtöbbje — tisztelet a kivételeknek — nem valami lelkiismeretesen bánik a gazdával.

2. *Csakis jóhírnevű gépgyárostól vegyen a gazda gépet.* Ez alatt azt értem, hogy írjon a gazda egy levelező lapot valamelyik jóhírnevű gépgyárhoz, hogy küldjenek neki árjegyzéket. Ezt minden gépgyár szívesen megküldi. Ebből aztán keresse ki a neki való gépet, vagy írja meg a gépgyárnak, hogy milyen czélokra kell neki a gép s akkor a gépgyáros fog neki ilyent ajánlani.

3. *Ne keresse a gazda a legolcsóbb gépet.* Ez alatt azt kell érteni, hogy ne adjunk semmi hitelt az olyan híreszteléseknek, hogy ennél vagy annál a gyárban ez vagy az a gép sokkal olcsóbb. Ez csak akkor lehet olcsóbb, ha a gép anyaga rosszabb vagy gyengébb. „Olcsó husznak hig a leve” „Olcsó gép nem tartós.”

4. *Az átvételnél a gazda azonnal vizsgálja meg a gépet s ha nem olyan, a minőt rendelt vagy vett, küldje azonnal vissza.*

5. *Ha személyesen veszi a gazda a gyárban vagy a raktáron a gépet, vizsgálja meg alaposan a gép csapágyait, kerekeit, szögeit.* Ha vasból van a gép, ott ahol nincs befestve, nézze meg, kopogtassa meg a vasat, nem-e repedt. A farészeket is a mennyre lehet, vizsgálja meg és ha azok puha fából készültek, ne vegye meg a gépet. Ha kisebb a gép nézze meg, nem-e tulságosan nehéz. Ha vastagon van a gép befestve, ne vegye azt meg, mert csak akkor festik be a gépet vastagon, ha valami hibáját akarják eltakarni. Minél vékonyabb a festék a gépen, annál valószínűbb, hogy az anyag nem hibás.

6. *Csak akkor vegyen a gazda valamely gépet, ha arra igazán szüksége van,* de akkor azután vegye is meg. Uj gépeket csak akkor vegyen meg, ha azt szavahihető, komoly emberek ajánlják.

He ezekre a szabályokra a gazda ügyel, bizony jól fog járni mindig a gépvásárlásnál.

Állataink téli takarmányozása és istállózása.

Irta: Sztankovics János.

A magyar gazdának igen sokszor az a baja, hogy télen kevés a takarmánya. Ha e bajnak okát keressünk, azt legtöbbször a következőkben találjuk meg: 1. hogy tulajdonképpen nem a takarmány kevés, hanem sok az állat a meglevő takarmányhoz; 2. hogy számítással nem élve, míg a tél kezdetén az állatok csak úgy turkálnak a jóban, a tél vége felé már kénytelenek a megmaradt szalmával s a megelőzőleg izékül kidobott takarmányhulladékkal megelégedni. Mindez pedig kikerülhető volna, ha a gazda számítással élne. Számítani pedig, mint mindenütt, úgy itt is lehet, sőt elkerülhetetlenül szükséges is. Ezen számításnak az alapját a termelt takarmány mennyisége s az eltartandó állatok száma képezi. Elvünk mindig az legyen, hogy ne tartsunk több állatot, mint a hány darabra elegendő takarmánnyal rendelkezünk.

Nem elég azonban csak azt nézni, hogy az állatok elegendő takarmányt kapjanak, hanem szükséges, hogy arra is figyeljünk, hogy oly alakban kapják, amilyenben legszívesebben eszik. Evégből elő kell készíteni a takarmányokat. Ez pedig állhat abból, hogy a répát, burgonyát felaprózzuk, a szemes takarmányokat megdaráljuk, a szalmát, tengeriszárat megszeeskázzuk, s minthogy ez utóbbiak nem igen izletesek, izletes takarmányokkal keverjük össze, mint a milyenek a répa, szemes-takarmányfélék stb. Egyedül a jó széna az, amit előkészíteni nem kell.

De ha jól akarjuk állatainkat kiteleltetni, arra is gondoljunk, hogy minden állat olyan takarmányt kapjon, melyet legszívesebben eszik. Így pl. a lovaknak a rágósabb, keményebb szálú széna, szarvasmarhának a labodásabb, juhnak a vékonyszálú, illatos széna a megfelelő. Fiatal állatoknak és vemhes anyáknak a takarmány javát adjuk. Az utóbbiaknál kerüljük az oly takarmányok etetését, melyek elvetülésre adhatnak alkalmat, mint a milyenek a penészes, dohos, rohadt, fagyos, konkolyos takarmányok. De a takarmányozás mellett az istállóról, állataink tartózkodási helyéről sem szabad megfeledkeznünk. Erre így télen át, különös gondot kell fordítani, mert hisz legnagyobb részt bent vannak az állatok kényelmesen fekhessenek. Legyen elég világos, mert a sötét istállóban, amellet, hogy az állatok szeme romlik, a por, pizok is mindig megmarad, a pizkos istállóban pedig mindenféle betegség otthonos. Kiváló gondot kell fordítani a jó levegőre, ezen ezélel naponként szellőztetni kell azt, ha ezt megtesszük, az első lépést is megtettük a tüdőbajok megszüntetésére. Ne engedjük, hogy túl meleg, vagy túl hideg legyen az istálló, mert ha az állatok a tulmeleg istállóból a hideg levegőre jönnek, könnyen megfázhatnak; a tulhideg istállóban, mely már a könnyű átfázás lehetősége miatt is veszélyes, az állatok nagyon sok takarmányt fogyasztanak, hogy a test melegét fentarthassák.

Hogy mindezek mellett természetesen az állatokat naponként tisztogatni is kell, azt hiszem fölösleges hangsúlyozni.

Mikor etessünk télen. A kellő mennyiségben nyújtott takarmány mellett fontos dolog az, hogy állatainkat pontosan ugyanazon időben etessük. A lovakat háromszor kell etetnünk napjában, olyformán, hogy a széna nagyobb részét délben adjuk elibük, míg éjjelre szalmával pótolhatjuk annak egy részét. A szarvasmarhát napjában kétszer etessük télen: reggel adjuk neki a táplálóbb takarmányt, hogy az alkonyatkor kezdődő etetésig beérjék vele; este tegyük elibük ha lehet szénát is, ennek nem létében bőséges mennyiségű szalmát vagy kukoricza szárat, hogy a hosszú éjszakán át legyen mit szálalniok. Ügyelni kell arra, hogy a takarmányt ne pocsékoljuk, nemkülönben a tisztaság is egyik fő-kellék; különösen gondot fordítsunk arra, hogy a jászlakat kellőképen kisöpörjük, nehogy az ott maradó takarmány romlásnak induljon. Itatás előtt a kut környékét vizsgáljuk meg, hogy nincs e körülötte jég, melyen a jószág elesuszva kárt tehetne magában, ha a kut környéke jeges, akkor azt fej-szével vagdossuk össze és hintsük meg kövekkel. A vályuban sohase maradjon víz, télen mindig frissen meriteit vízzel itassunk.

Fagyott gyümölcsöket élvezhetővé tenni. A fagyott gyümölcsöt legtöbbször nem tudják ismét élvezhetővé tenni, pedig van ennek is egy egyszerű, könnyen keresztülvihető módja. Nevezetesen a megfagyott gyümölcsöt hóba teszszük, vagy ha az nincs, jéggel és sóval fölkevert vízbe. Az egészet aztán valami hűvös helyre állítjuk s mintegy 4-5 óra hosszáig így hagyjuk. Ekkor kiszedjük a gyümölcsöt, valami ruhadarabbal megtörölgetjük s szellős, fagymentes helyre elteszszük. Ezen eljárás folytán a fagyos gyümölcs annyira megjavul, hogy ismét élvezhető lesz.

A tyukok téli etetése. Reggel az ólból kibocsátott tyukok gyakran át vannak télen fázva, s ezért ezélszerű, ha reggel meleg táplálékot teszünk elébök. A reggeli etetésre főzött burgonyát használnak, ezt összeronesolva, korpával elegyítik s langyos állapotban nyújtják a baromfiaknak. A takarmányt az udvarra kiönteni vagy az ólfala hosszába kiszórni felette ezélszerűtlen. Egyrészt a takarmány igen gyorsan kihül, másrészt pedig a baromfiak bepizkolják, összetapossák s az széjjelszórva csak a verebeknek és egereknek szolgál prédául, amelyek annak nagyobb részét fogyasztják el ilyenkor. Epp ezért a legezélszerűbb a burgonya etetését tálakban, vályukban vagy teknőkben eszközölni. A burgonyaetetés után a baromfiaknak szemesesleget adunk, árpát vagy zabot, ezt legezélszerűbb este adni nekik. Egy-szer-máskor a szemesesleget is jó megfőzve langyos állapotba adni a baromfiaknak, kivált erősebb hidegek alkalmával.

A faluban...

A faluban szönek fonnak
Elmondanak minden rosszuak.
Nem tudom én, mi bajuk van
Én velem:
Hiszen én csak a galambom
Szeretem...

Gömbölyű a torony gombja
Mindenkinek rám van gondja.
Hej! nekem is van egy titkom
Egy gondom.
Jöjj el rózsám ma estére
Megmondom...

A pitypataty szól a réten
Nem beszélnek rólam régen.
Nem beszélnek — azt se tudják
Hogy vagyok —
A mióta kit szerettem
Elhagyott...

Falu végén foly az árok, —
Fáj a szívem oda járok.
Nézem nézem habos vizét
Szenvedőn.
Előbb utóbb fodra lesz a
Szemfedőm...

Kis kunyhóm.

Befedte kis kunyhóm vihar vert homlokát
Felfutók lombjával, a bájos kikelet:
Bübájos mosolylyal, én tépelt szívemet
Uj élet napjára biztatón hoztad át...

Kis kunyhóm homlokán pirost nyit a virág...
Szerelem tüzetől repeső lelkem ég...
Összeforr ajakunk — mosolyog ránk az ég:
Szívünkben az Isten, menny és a nagy világ.

Kunyhómon gerezedet rejteget a levél...
Elbágyadt homlokod, keblemre nyugtatod.
Szemeink aggódba kísérik a napot:
Ugy siet... jön az est — az ember szinte fél...

Jön az est... reszketnek kunyhómon a galyak;
Roskátag gerince nem bírja, nagy a hó...
Megdermed a szívem, ajkanra fagy a szó:
Ráfujja a vihar síromra a havat...

Petrus Jenő.

Karikás János az eszkimók között.

Irta: Buday Barna.

Ki emlékezik még Karikás bácsira? Aki bottal a kezében, tarisznyával a nyakában bekutyagolta a fél világot; vitézül megküzdött oroszánokkal, tigrisekkel, krokodilusokkal s feketebőrű emberekkel; hat embernek való veszedelmet kiállott, — és aki mindezekről mesébe illő kalandokat tud elbeszélteni?

Őszbeesavarodott már a vén legény üstöke, de a nyugalmat még ma sem ösmeri; nyugtalan vére üzi-hajtja egyik helyről a másikra s az ember sohasem tudja, hogy az ország melyik szögletében fog reá akadni.

Most megint Márton komájánál, a vasuti bakternél van, ünnepilátogatóban. Kint dühösen sivit a szél s meg-meg veregeti az ablaktáblákat; bent vidáman pattogó tüzhelynél, jóféle melegített borocska mellett üzik az időt Márton, a felesége, meg a két gyermek, akik még ez ajándékba kapott szép könyvekről is megfélekedeznek, úgy figyelnek, visszafojtott lélekzettel a mesemondó Karikás bácsira.

„Bizony gyermekek — kezdi a szót Karikás bácsi — ott van ám a kurucz világ, Eszkimóországban. Olyan hideg jár arra felé, hogy nem egyszer a bieska is megfagy az ember zsebében s amint az ember az orrán kiereszti a leheletét, menten apró jég szemek válnak belőle. Ott, ha az orvos jeges borogatást rendel, egyszerűen rálehel a betegre s készen van a jég. Hát ez a kis haszna megvan az eszkimónak a nagy hidegből. Más áldás sincs benne. Legalább helylyel-közzel egy-egy meleg koresmára akadna a szegény utazó. De szó sincs erről azon a vidéken. Két nap, két éjszaka gyalogolhat az utas, míg egynehány rongyos viskóra talál; aztán utközben sehol egyetlen élő állat vagy növény, hanem csak a végtelen terjedelmű jégmező mindenfelé.

Node mindez hagyján; én is meg a Réz Gyurka is beletörődünk már ebbe a világba. Fejünkre huzzuk a medvebőrt, közibe vágtunk a négy kutyának, aztán gyi te! olyan sebesen siklott előre a szánkó, hogy a gőzparipa sem járt volna nyomába...

„No no, hát az expressz!” — kételkedett Márton.

„Hát hiszen az expressz talán csak utólért volna bennünket — nagy erőlködéssel, de ki győzne sineket rakni olyan hosszú uton, ami még hozzá egy méter vastagságu jégrétegen halad. Biz ott koma

jobban megteszi a kutya még az expressznél is. Gyönyörű szép idő kedvezett az utazásunknak, köröskörül több mérföldnyi távolságra tisztán lehetett látni. Egyszer csak megszólal Réz Gyurka a medvebőr alul.

„Tyhü János bátya, az áldóját, kelet felől ugyan csak rohan ám felénk egy csorda farkas; nézzen csak arra, lehetnek talán százan is.“

„Hát csak olvasd meg, hányan vannak, Gyurka fiam — feleltem félvállról — tudod, hogy én unom a nézést olyan messzire.“

„Hetvennyolecan vannak — szól Réz Gyurka s ide tart valamennyi. Teremtő szent atyám, ha ezek a bestiák közrefognak bennünket, ugyanesak megszabják a medvebőrt.“

„Ne a medve bőrt féltsd te kedves fiam, hanem a saját uri bőröd“ — tréfálkozott Gyurkával s aztán egy pillanat alatt megállítottam a fogatot.

„No — mondok — mindjárt segítve lesz a bajon, hanem előbb pipát, dohányt, gyufát ide, ebadta gyerkőce, tudod, hogy magyar ember pipa nélkül nem fog dolgozni.“

S rágyújtottam nyugodtan a pipára, mialatt Réz Gyurka azon siránkozott, hogy mi lesz a szép medvebőréből, ha ezek a bestiák ránk rontanak. A farkasok alig lehettek már egy puskalövésnyire. Nyitott szájjal, vérben forgó szemekkel rohantak reánk. Ekkor én a szánkó hátuljából kivettem az aczelrostélyokat, amiket egymásba lehetett illeszteni s néhány fogásra körülkerítettem velük a szánkónkat. Azoktól nem férhettek hozzánk a farkasok; így jártam túl az ökelmék eszén.“

„Jaj be jó helyre tette az eszét, — lélekzett fel a koma asszony, — ha azokról a rostélyokról megfelejtkezik, Isten lett volna irgalmas a koma szegény fejének.“

„Igy persze nem eshetett bajunk, — folytatta Karikás bácsi, — nyugodtan fujtam a füstöt a dühös állatok szeme közé a rostélyon keresztül s még incselkedtem is velük: „Ugy-e sógor, pecesenye kéne krrrr . . . Hát egy szippantás ebből a pipából nem kéne — pszkrrr . . .“ De amint így ellenkedem velük, akkor látom csak, milyen kutya formájuk van. „Ejnye Gyurka — mondok — de hasonlítanak ezek a farkasok a mi kutyáinkhoz!“ „A biz az, nézze csak, hogy egymásra ismertek, még a farkukat is csóválják.“ Időnk sem maradt a csodálkozásra, mert a látóhatáron egy nagy csoport szánkó tünt fel; mindegyik elé négy kutya volt fogva, s a szánon ülők borzasztó óbégatást viltek véghez. Erre az én fejembe is világosság támadt. Eszembe jutott hogy az eszkimók most választják az elnöküket, hát ezek most korteskednek, s a nagy sereg kutyát azért hajszolták előre, hogy azok a választó polgárokat meggesipjék és lefüleljék. Amint hogy csak ugyan így is volt. Amint az első szánkó közel ért

hozzánk, a kocsis nagyot pattogott az ostorával mire a kutyahad szétugrott.

„Ki a vivát?“ kérdezte az egyik főszkimó jó borizü hangon.

„Éljen Bánffy!“ rikkantott rá Réz Gyurka, akiből a nagy ijedelemben kibujt a mameluk természet. Azt hitte, hogy ezzel a szavazattal megmenti a medvebőrt. Hanem hát nagyot csalódott. Az eszkimók leugráltak a szánkókról, mindegyik egy lapátot vett elő az övéből s szaporán dobálták a havat a fejünk bubjára. „Majd adok én nektek Bánffyt, nesze nektek Bánffy, ebadtái.“ Már félig eltemetett bennünket a hó, mi pedig mozogni sem tudtunk a szük rostélyok között. Ekkor valamelyik eszkimó előbégatta magát: „Éljen Mahilotolifenelótunikarbunkuluk“. Így hívták az ördögös eszkimó elnökjelöltjét.

„Éljen Malófenelókarbunkulus“ kiáltottuk erre én is, Réz Gyurka is. Meg volt a hatása a vélemény változásnak. Az eszkimók eldobálták a lapátjaikat, szétszedték a rostélyokat, s össze-vissza ölelgettek bennünket. Halszaga volt valamennyi szörnyű mód.

Az egyik eszkimó, amelyik a legjobban kiabált valami kulacs-féle szerszámot tartott a kezében.

„Adsa csak ide azt a kulacsot atyafi, — szólta hozzám, — az öregapám sem választott kulacs nélkül.“

Nagyot huztam belőle, de majd hogy össze nem rogytam az álló helyemben. Biz abban olyan fajta olaj volt, a mivel nálunk a eszimat szokták kenni. Brr! még most is a számban van az ize . . .“

„Öblitse csak le koma egy kis boroeskával“ — biztatta a házigazda, amit Karikás bácsi készséggel meg is eselekedett.

„Hanem hát az eszkimó is megadta az árát annak, hogy csukaolajat itatott velem, mert úgy vágtam fejéhez a kulacsot, hogy menten kiesett hat foga. „Tanulj mórest ebadta nánció, hogy mi az a választás.“ Így aztán jegyzőkönyvet vettem fel róla, hogy szabad meggyőződésünk szerint leszavaztunk a Fenelóra; ez alatt a kutyákat alig tudták visszatartani, hogy reánk ne rohanjanak, a kezünk-lábunk pedig majd elfagyott. Mikor pedig befejezték a jegyzőkönyvet, akkor hátba verdestek bennünket s szedték hordták a sátorfájukat kutyástól, kulacsostól, új választót fogni.

Nagyot lélekzettünk Réz Gyurkával, hej pedig még korai volt az öröm, mert csak ezután következett a cifra komédia. Hanem a gyermekek már

pislogni kezdenek; hagyjunk holnapra is valamit a meséből.“

Az árvák karácsonya.

Karácsonyest van. A fényesen kivilágított ablak alatt két árva álldogál. Vékony öltözetüket összefogják didergő tagjaikon és sóvárgó tekintettel néznek be az ablakon a gyertyafényben uszó szobába. A terem közepén gyönyörűen feldiszitett karácsonyfa áll, melyet az örömtől kipirult arczu gyermekek fognak körül.

Oh, mily boldogok lehetnek azok ott bent, akiknek jó szülők vannak, nem szenvednek hiányt eleségben, ruhában s ha jól viselik magukat, szép ajándékokat kapnak. Az árvák felsóhajtának; a jólétet s kényelmet irigyelni sem tudnák még ők, hanem a Jézuska hozta szép ajándékok láttára kiesi szívük remegésbe jön. Elnéznek óraszámra ezt a tündéri látványt, az éhségről s hidegről egészen megfélekedznek. Juliska, a kisebbik leány néha-néha megrángatja testvére szoknyáját s bámulatában csacsogni akar, de ez hamar elhallgattatja s aggódva néz körül, nem jön-e valaki, aki elkergesse őket innen. Jól tudja már szegényke, hogy e nagy világon egyetlen picziny zúg sincsen, ahol olyan elhagyatott jószágokat, mint ők, szívesen fogadnának.

Pedig ő reájuk is szebb sors mosolygott, míg szülők éltek. De mióta özvegy édesanyjukat is elvitték arra a hosszú utra, ahonnan nincs többé visszajövet, azóta olyan egyedül maradtak, mint két pusztai virágszál.

Az atyafiak közül nem akarta elvállalni senki a két kis árvát. Az egyik azzal mentette magát, hogy ugys van neki vagy féltucat gyereke, azoknak se győz keresni; a másik azt hozta fel mentésül, hogy megöregedett, gyerekei elhaltak, nincs már kozzászokva a gyereknyafogáshoz. Elvégre is a község se tarthatja őket, nem levén neki családi tűzhelye.

Ezenközbe megérkezett a szent karácsony, a kisded Jézusnak, a világ megváltójának a születése napja. A két árvának csak vetett egyik nap is, másik nap is egyik-másik jóakaratu szomszéd, vagy féllelkü rokon egy két falat kenyeret, de most a szent ünnep előestéjén mindenki el volt a saját szereteteinél foglalva, senkinek sem jutott eszébe a két szegény elhagyatott teremtes. Gyerünk el Péter bácsiékhoz! — mondta a nagyobbik lányka a hugocskájának — ott ilyenkor kártyáznak dióra, itt ugys is hideg van nagyon... Magukra szedték a vékonyka ruhácskájukat s átmentek Péter bátyjukhoz; megálltak a pitvarajtóban. Rájuk támadt az ángyuk: ilyen istenverte havas időben minek mászkáltak ti puruttya lelkek? — Hideg van nagyon otthon! — mondta a kisebb lány. — Menjetek a Julis nénétekhez, az elég gazdag, majdesak ad egy kis csik-mákot! (mákos tézta). Elmentek Julis nénjükhöz. Biz' ott se találtak szives fogadtatásra. „Nem féltek mászkálni így éjszakának évadjára? Gyertek holnap, ha marad egy kis ennivaló, majd kaptok! volt a kurta felelete Julisnéninek, és becsapta megettük a konyhaajtót. Hát csak holnap kapunk“ — gondolták a szegény kis puruttyalelkek. De mikor ma éhesek, meg nem volt egy fatat kenyerük se ma! Aztán elmentek ide is oda is. Nagy nénihez, sógorhoz, komához: mindenünnen tovább igazították őket. Olmos, havas eső esett odakint, összeáztak-fáztak a hidegben, hiába járták össze a félfalut, a drágalátos rokonnép még az ajtó háta mögött sem adott nekik helyet.

És így kóborlás közben ide vetődtek a földesur kivilágított ablaka elé.

„Fázom“ — panaszkodott a kisebbik leány, meg-megdideregve a dermesztő hidegtől — menjünk“.

„De hova menjünk“.

„Gyerünk mi is a Jézuskához“.

A Jézuskához... S megindult a két árva, a sötét, hideg éjbe.

E pillanatban megnyilott a fényes lakás ajtaja s a ház urnóje lépett ki rajta. Kézen fogta a gyermekeket, bevitte őket a jó meleg szobába, ahol tagjaikból a fagyot, szemeikből a könnyecseppeket, a tűzhely enyhe melege s a szeretet vigasztaló szavai messze üzték.

A Jézuska szeme meglátta az elhagyottakat...

Ti, kik jólét között, szereteteiktől körülvéve, boldogan ültetek meg a karácsony ünnepét, ne felejtkeztek meg a szükségben hagyott árvákról sem, mert bizony higgyétek el, hogy az Ur szeme látja a kisdedeket s szemmel tart titeket is, kik jót cselekesztek velük.

A „góbé“.

— Székely história. —

Irta: Péterfi Tamás.

Ugy van a székely a „góbé“ elnevezéssel, mint a mesebeli arany gyapjas bárányka a hozzáérintőkkel, kik tudvalevőleg valamennyien hozzáragadtak és vele ugráltak tovább. De valóban egy székely sem akarja elismerni, hogy góbé. A maros-széki székely az udvarhelyszékit mondja góbénak, az udvarhelyszéki az aranyos-széki a esik-székit, a esikszéki a háromszékit, a háromszéki — valamennyit, de magát egyik sem!

Pedig tessék elhinni, hogy „góbé“ valamennyi! (No ezért mind az öt székből betörök a fejemet!)

És hogy mit jelent a „góbé“ elnevezés? azt most nem akarom hosszasan magyarázni, hanem az egyszeri örmény szavait idézem fölvilágosításul: „az Isten titkát, meg a székely góbé esze járását nem lehet kitalálni!“ Tehát valamennyi furfangos eszű székely mind góbé!

Bizonyosságul álljon itt egy kis góbéság onnan, hol leginkább tagadják a góbé elnevezés jogát.

*

Erdővidéken történt meg ez a kis mulatságos história, honnan a „*baj van Köpeczen!*“ meg a „*híres bodosi lakodalom*“ mondái erednek. A térképen hiába kutatni! mert nincs kiírva, de azért híres vidék Erdővidék a székely földön, nemcsak Háromszék-megyében! főleg azért, mert ottan mindenki megharagszik a góbé elnevezésért, pedig! — — —

Pál Mózsai bácsinak bosszus napja vala a mult őszi Szent-Mártonja, mert a katonaságból hazakerült fiának nem vehetett olesón házat. Nem vehetett pedig azért, mert a szomszédfaluból ide készülő oláh pap elütötte kezéről a kedvező vásárt.

Ekkor Mózsai bácsi három napig sem nem evett, sem nem ivott haragjában s negyedik napon felfogadta, hogy visszafizeti a kölesönt a pópának.

Eltelt az őszi, el tél, tavasz, de Mózsai bácsinak sehogysem akart összeakadni szekere-rudja a falujokba átköltözött oláh pappal.

Az őszi beáltával mégis kiokoskodott valamit a székely.

Megverni nem akarta haragosát. Mással megveretni — éppen nem. Tehát kinevettetni! Ezt határozta, s a parádés első házba (székely szójárás első szoba helyett) lefeküdt egy ködös délután aludni.

Aludt egy nap. Aludt két nap. Harmadik napon már esodájára jártak az alvó embernek nem-

csak a faluból, hanem a szomszédfalvakból is. Felésége a jó Rebus néni sirt, költögette, majd kanállal tejet adogatott a szájába s éjszakára bezárta, hogy a rossz lelkek ne tudják megközelíteni.

Negyedik napon papokat hivatott, akik imádkozzanak a nagy betegért. Napközben százával jártak a bámulók megnézni, hogy Pál Mózsai miként alszik.

Ötödik napon a csodalátó nagy sokaság még nagyobb bámulatára az oláh pappal jött be Rebus néni az alvó emberhez. A falubeliek ezt tartották egyedüli szent embernek a vidéken, s a szent pápa valóban előszedte minden tudományát. Csinált ókuszpókust bőven, amire Pál Mózsai bácsi csakugyan fölébredt. Mikor széttekintett a pópát látta maga mellett legközelebb.

— Kérem mit keres itt tisztelendő ur?

— Mi történt veled ember?

— A pokolban jártam tisztelendő ur.

— A szentek serege őrizett tégedet — szólt a pápa kenetteljesen, s keresztet vetett magára.

— A bizony nem a szentek őriztek, hanem az ördögök kergettek ki onnan. Hallgassák meg, mert elmondom.

A benn levő sokaság mohó kíváncsisággal leste szavait a csoda alvónak és hogy mindnyájan értettek magyarul, azon ne csodálkozzék senki, habár oláh pápa van is a faluban, mert az erdővidéki oláhnak csak a vallása oláh, — de ő maga egy szót sem tud oláhu.

— Négy napig laktam a pokolba, — kezdé borzalmas történetét Pál Mózsai bácsi, — dolgozva a legfáradtságosabb, a legkinosabb munkákat, amitől még egy barom is elfáradt volna. Éjjelre egy székre ültem, melyen nem ült senki azelőtt, s így azt hittem, hogy az én helyem. Ötödik napon bejött megvizsgálni az elkárhozottakat Lucifer az ördögök fejedelme, s fölkelte ülésemből reám bődülve.

— Takarodj ki a más helyéről!

— Ez az én helyem, — mondom neki.

— Nem a tiéd! — ordit reám.

— Hát kié? — kérdeztem.

Itt megállott rémes beszédjével a csodaalvó Pál Mózsai bácsi, de csak azért, hogy a figyelmes hallgatók megkérdezzék:

— Ugyan kié volt az a hely?

— Hát azt felelte az ördögök fejedelme, hogy ezé az oláh pópáé, s engem kirugtak a pokolból!

Falakat rázó nevetés, hahotázás követte a csodaalvó szavait mire a pápa megszaladt mellőle, s átkozá a perczet a melyben fölébreszté. (Fölébredt volna az ő nála nélkül is, de azt nem gondolta az oláh pap!) De hiába szaladt! megtudta azt székelyországnak mind az öt széke, hogy Pál Mózsait az oláh pápa helyéről kergették ki a pokolból.

S ez a história Erdővidéken történt, ahol menyre-földre tagadják a góbéságot!

Itt van a kis Jézuska!

Szabadulás előtt.

Írta: Móra István.

Az aztán mindegy, akár marad meg János jövendőre is Gyenes Károlynál, akár nem (ámbátor megmarad), azért csakolyan szívszakadva várja szabadító szent Szilveszter napját, mint Satyi, a kanász, aki végképp megszabadul. Már annyiban, hogy októberig majd elhúzódik a fuharos mostohaapja mellé, aztán meg a császár gyereke lesz három esztendeig. Igaz ugyan, hogy még csak a tavasszal kerül sor alá, de azért biztos az, hogy beválik.

János ellenben, ez a János, akiről itt szólok, már meg is szabadult régen. És ahogy hazajött, akkor is csak ott folytatta, ahol az apja temetése után kezdte: a szolgálaton. Se apja, se anyja, semmi néven nevezendő atyjafija nincsen neki. Ami megint rossz is, meg jó is. Rossz annyiban, hogy Isten ne adja: baja esnék, nem volna ezen a teremtett nagy világon, aki gondját viselné; aki mikor hibázik (a maga sorában, tudniillik): pirongatná, „kedves gyerekemezné . . .“ Jó meg annyiban, hogy hogy senki se kérdi: megmaradsz-e a gazdádnál? emeli-e a béréd? hova teszed a kereseted? Mert a mosójának végre se tartozik egyébbel, mint a kiszegődött adventi malaczezal, meg a szekér-szalmával.

De ha bemaradt is János, ha akárhogy szereti is a helyet, meg őtet is a gazdája, mindegy, azért csak mégis szívszakadva várja azt a szabadító szent Szilveszter napját, azt a vizkeresztig tartó hatnapos szabadságot, amég hetibéres látja el az istállót.

És minden etetés, minden vacsora után, minden fölkeléskor az az adjonistenjük, fogadjistenjük:

— No, még két hét . . .

— No, még egy tuezat nap . . .

Ma meg, hogy a bőjtös, mákosesikos, aszalt-megygyes vacsorán tuestek, ma, mondom, karácsony szent estéjén avval telepszik le a szénatartó elejére Mihály, az öreg béres:

— Még egy kis hét, gyerekek.

János odaguggol mellé.

— Ugyan, az Isten kedet áldja meg, hát még ked is úgy van vele. Pedig ked akár mindennap megtegye, hogy szabad ember. Ott van kennek a játószéli kis háza, a felesége, a gyerekei kennek, mégis mindennap számítja a szabadulást ked is.

Az öregbéres egy darabig fujja, fujja a pipáját, hogy megemberedjen a parazsa, hogy el ne aludjon, megszólal:

— Esetlen vagy édes öcsém, hogy jónak emlitet sorsomat. Nézd: én két ház kutyája vagyok, te meg csak egygyé. De meg a helyed is változtathatod. Szabadságod van, öcsém, szabadságod. Én

meg itt beadósodott eseléd, otthon, a magam házában zsellér vagyok. Te bár otthon vagy valahun igazán. Én sehoh se.

János felsóhajtott. Az öregbéres meg újra fölfujta a pipája tüzet és tovább okoskodott:

— Hogyne számolnám az esztendőt, de biz az ujjamon számítom. Mert nézd: most bár, ujesztendőtől vizkeresztig a magam eselédje leszek, a magam gazdája. Azt főzetek, amit akarok, akkor fekszek, akkor kelek, mikor a tetemem kívánja. Te, még azt is kitudakolhatom, [tudják-e mán a gyerekeim a miatyánkristent. No meg indeunde, mégis csak szabadság a szabadság, akármilyen kurta.

Satyi, a kanász, nem állta meg szó nélkül:

— De jó kennek, bátya . . .

Aztán elesenedesedtek mind. Szótalan hallgatják, hogy válogat a jószág, hogy rázza ki szénából, kukoricaszárból a nem nekivalót. Az istálló pandallyán törökgalambok fészkelnek (itt, a melegen költenek télen is), azok elkezdnek esókolózni. Valamelyik bak elkezd tubukolni:

— Buú, buu, buu . . .

A fáradság, az éjszaka, a galambbugás elaltatja az embereket. Nem is kell ahhoz semmi különös készüllet: ki a szürét, ki a subáját — összébbhuzza magán, avval elpihen. Ahun éppen ráérik az álom.

Ejtél után a futtatásra nevelt esikó, Gidrán nagyot nyerit. Az itt az ébresztő óra. Arra fölkel, aki soros az etetésben. Most János a soros.

Elsőbb is a esikónak ad, ugy a többi jószágnak. Egy korán ellett birgének meg a fiának az ajtó mögött való sarokban csináltak rekesztéket, megnézi azt is. Az is megvan. Végezetül megint visszamén a esikóhoz. Megveregeti a nyakát, megsimitja a homlokát, aztán sug, bug neki:

— Még egy kutya kis hét, Gidrán, tudod-e . . . Aztán öt nap, az az enyém. Akkor én futtatok . . . én.

A esikó odadörgölte sima pofáját a legény tarkójához. A legény meg tovább sepegett:

— Hiszen ne félj. Aztán megint visszajövök. Te, te. Tán vissza se gyünnék, ha te nem volnál. Hanem kivárom, mi lesz belüled. Te, te . . .

Avval a gondolattal feküdt le, hogy hátha ennek a esikónak valami baja esne addig, míg ő odalesz? Soká nem tudott alunni attól a gondolattól. Csak arra hallgatott el az aggsága, mikor odamondta neki:

— Mindegy, azért csak a szabadság szabadság mégis. Az az első . . . És az az embert is megilleti néha . . .

A többit hozzáálmodta. Hogy ott hálál az alatt az öt nap alatt a mosóasszonyánál, aki megmondta, hogy kolbászszal várja, réteszel, vetett ágygyal. Elgondolja mellé, hogy a mosója szegény, jó öregasszony, olyanforma az mégis csak, mintha anyja volna. Aztán, ha majd elejbe teszi az ételt, abba senki nem turkál. Előtte senki nem szed, azt veszi ki, azt a falást, aki a legkívánatosabb, ha innen

esik, ha tulnan. És mind az a jó falat abból a ma-
laczból kerül ki, akit ő keresett, ő szolgált meg. Az
a rétes attól a zsirtól porhanyó, aki annak a hájá-
ból csurgott. Az a szárma annak a torkaljából töl-
tődött...

Még mikor reggel fölébred is, az az álom bizse-
reg a fejében, az ád az ajakain szót, mikor a
tüeski-hajjeski kanászbojtárt vállon rázza:

— Hej, hé, mához egy hétre ilyenkor belenézek
a tükörbe, úgy eszem a kolbászt rétesrel... Mer' a
szabadság mégis csak szabadság!

Dömötörék Budapesten.

Dömötör Péterék fölmenének Pestre,
Hol a háztető is aranyra van festve, —
Legalább azt mondják azok, kik ott jártak, —
Kik a szemében is aranyat találtak.

Pétörék különben nem azért mentek fel,
Hogy visszajöjjenek ők is tele zsebbel, —
Atyafijuk van fölnt azt meglátogatják,
Petike fiukat kegyébe ajánlják.

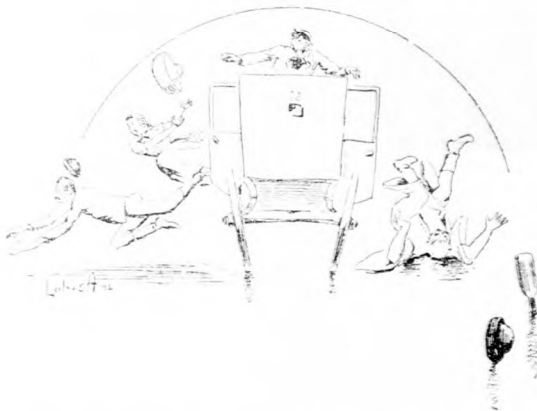
Ahogy megérkeztek Pestre, ők legottan
Kérdezték, vajon rokonuk most hol van —
Ez és ez a neve, fényes az állása,
De baj, hogy nem tudják, hol van a lakása.

Egy szelid képű ur tanácsolá nyomban,
Hogy meg lehet tudni azt a Telefonban
Dömötörék mindjárt azt körül is állják
A rokonnak nevét bele kiabálják.

Nem jön semmi válasz. Már hiába várnak,
De hiült helye támad ám a tarisznyának.
Kiballagnak osztán a Terézkörutra,
Hol kocsis megy gyorsan nagy bámulatukra.

Nines ló elé fogva, mégis gyorsan vágat
Falun biz az ember ily csudát nem láthat.
Kocsisforma ember megszólítja őket:
Olesón visz kocsiján messze törekvőket.

Be is ülnek nyomban s mikor Peti látja,
Hogy az utazásnak két pengő az ára
Vágtató kocsiból legott kiugrálanak
A rokont keresni szépen odébb állnak.

De nem lelik sehol, bárkit megkérdeznek
Utba igazító emberre nem lelnék.
Alkonyatkor aztán fogadóba szállnak
Ahol északára mindhárman meghálnak.

Drága volt a szállás, hat forint az ára
Dömötör keservvel néz az anyjukjára
Kifizeti kinnal, ráadásul aztán
Fizető pinczérnek juhász-kapesot adván.

Elutaznak haza Jász-Kun-Kis-Gödrösre
Ahol az ördög nincs ugy a falra füstve
Mint föl Budapestén, hol a kocsis vágat
Pedig nem is fognak elé paripákat.

A vadorzó.

Irta: Szilárd Ferencz.

Lassu léptekkel haladt tova Kozák Józsi a kanyargó eserkészuton. A sűrű vágás málnabozótjai közül a bükk-lábas felé fordul az ösvény, a térdig érő harasztot ritkás aljnövés váltja föl s a faóriások sudarai közt minden kis nesz, mint egy komor templom boltívei alatt, százsoros visszhangot keltve, zürzavaros zenébe olvad.

Hányszor tette meg emberünk ugyanezt az utat hajnalban és esti szürkület idején, nyárszakán és télidőn és mégis, mintha egészen megváltozott volna, mintha más hangon szólana hozzá az erdő, melynek beszédét gyermekkorra óta tanultatja. Nem csoda, hisz ő maga és körülötte az egész világ nagyott változott. Az egykor híres vadorzó szikár testén ujdonatuj zöld egyenruha feszül meg, gallérján ezüst eserlevél diszeleg s vállára a régi rozsdás helyett új dupla vadászfegyvert akasztott, olyat, amilyen a grófnak magának van. Hisz ez egy valóságos vadőr, olyan, amilyenek elől tíz év óta bujkál bérezen és tetőn, uttalan utakon keresve a nyomvesztő buvóhelyet.

Ugy történt a dolog, hogy mikor az öreg gróf megunva a fáradságot, félretette a gondját uradalmának s vele együtt a fegyvert is, a fiatal grófnak első teendője volt hivatallal megkínálni a legveszedelmesebb vadorzót, hogy békességük legyen egymástól. Kozák Józsi nem sokat gondolkozott, hanem a biztos megélhetést választotta a kutyával való üldözött élet helyett. Most kerülné először az erdőt az új mundérben, de bizony úgy érzi magát, mint akire valami nagyon szűk kabátot adnak, hogy mozogni se tud benne.

Oda van hát az arany szabadság, az izgalmakkal teljes élet, mikor az ember vad és vadász egy személyben. Nem lesheti többé puskavégre zimankós téli éjszakán a nyugtalan barangoló vadat, hogy hajnalpirkadásig már a pecsenyét is biztos helyre vibesse. Nem magának kerülni többé az erdőt, a vadat a gróf lövi meg. Mit szól majd ehhez Sagyula Marezsi, a vén bűnös, akitől ő az első töltés löport kapta, s az első oktatást a vadjárás mélységes titkaiból.

Kozák Józsi nehéz sóhajjal vetett utolsó pillantást zöldben pompázó tükörképére, csakugy égett rajta a cifra gunya, de még jobban égette őt az újra feltámadt szenvedély, a szabadság után való vágy, az az édes-keserű indulat, amely nem hagyta őt otthon pihenni, hanem üzte hajtotta az erdő rejtekeibe, futó vad nyomába.

A máskor oly óvatos vadász elgondolkozva ügyetlen topogással folytatta útját.

Elkeseredve, megzavarodva bandukolt befelé az erdőbe s mindinkább erőt vett rajta az elhatározás, hogy hátat fordít a grófnak és „hivatalnak” s folytatja ott ahol elhagyta. Csak egyetlen foltoeska maradt a szívében, amelyet még nem töltött el a régi szenvedély, egyetlen foltoeska, amely a kis Terkéé volt, a kis árva Terkéé, akinek se égen se földön senkije és semmije, csak egypár szép szeme, jó szivecskéje meg két dolgos karja.

Hej, beszélhetett volna a gróf urfi amit neki tetszik, ha szóba nem hozza, hogy aztán a csurgóbézezi erdészlakba asszonyt is hozhat kend, minek ezt a bujkáló életet folytatni, mikor tisztességesen megélhet családotul. Ez vette le a lábáról a kerges szívű vadorzót, a kis Terka, meg a csurgóbézezi kis ház a kerttel, a füstölgő kéménnyel és a meleg tüzhelyével.

De ma már hiába minden, ma már ki nem állja a harezot Terka azzal az ördöggel, amely befészkelte magát a Józsi lelkébe. Egy erős elhatározással sarkon fordul a legény s mihamar eltűnik a sűrűben.

A nap nyugovóra száll, hűvösebb szél söpör végig a gallyak között s a kora ősz lehellete, könnyű ködpára száll a völgyek fölé. Ilyenkor mozdul meg a vad, hogy felkeresse a tisztásokon legelőhelyeit, s mire sűrűbb lesz a sötétség, meg fog szólni az erdők orgonája is, a rigető szarvas bögése. Alig telt egy kis félóra, hatalmas durranás verte föl az erdő esődjét, elhaló morajjal járta be a hang a hegység zig-zugait, jelentve, hogy hősünk mégis bűnre vetemedett. Biztos kezétől halálra sebzetton, alig tett néhány szökést a hatalmas szarvasbika s aztán elterült egy szűk tisztáson, míg vére pirosra festé az avart. Kozák Józsi zavartan, soha nem érzett aggodalommal lépett áldozatához. Érezte, hogy elvágta a fonalat, mely őt remélt jövőjéhez kötötte s azt kérdezte magában, hogy mittevő legyen hát a zsákmánnyal! Az előtt nem sok gondot okozott volna e kérdés, de most mikor minden szem az ő tetteit lesi, mikor a régi társak ellenségeivé esküdtek, hogyan segítsen magán? Soha nem érezte magát ily bambának és együgyűnek s gondolkozva állott, nem tudva mittevő legyen. Egy érdes hang zavarta fel őt gondolataiból.

— Adjon Isten jó napot erdész uram! szólította meg őt Sagyula Máté, a toprongyos vén vadorzó, miközben gunyosan huzta le a lyukas kalapot fejéről és tunnyogva bujt elő a tisztást környező sűrűségből.

— Nem osztoznánk erdész uram? — füzte a szót tovább az öreg, — nem szabad ám a gróf urnak megtudni, kinek a révén kallódott el ez a szép tizenkettes.

— Hagyj föl a tréfával öreg. Kell az ördögnek ez a cifra gunya. Lehányom magamról s aztán megyek veled oda, ahonnet jöttem.

— Nem aldig van az fiam! Nem arra nevel-

telek én, hogy vénségedre egy hányódjál-vetődjél, mint jó magam. Meg fogd a szerenesét, ha mondom, két kézre te kamasz, mert ezzel a két kezemmel bánok el veled. No nézd meg a haszontalan kölykét?

— Most már ugyis minden az ördögé, — szóla Józsi a szarvasra mutatva.

— Ördögé, ördögé — dörmögött Máté — az a szarvas az enyém azt én lőttem, punktum, — én leülöm érte a két hónapot, ha kell, aztán elszármazom, innét úgy, hogy a híremet se hallják. Átme-gyek a horgosiba, ott még nem őrizik olyan sokan a szarvast. Te pedig fiam becsüld meg a helyedet és ne szerencsétlenkedjél holmi ilyen szarvasokkal.

Kozák Józsi csak ámult-bámult s látva, hogy az öreg nem gunyolódik, hanem nagyon is komolyan beszél, lassan észére tért, valami megindulás-féle vett erőt a szívéen, s odalépve az öreghez, szótlanul, de annál hatalmasabban megrázta annak a kezét.

Diktum-faktum, úgy lett. A szarvast nem lehetett eltitkolni s Máté bátya leülte érte a két hónapot, aztán még egy ideig garázdálkodott a horgosiban, de mikor ott is elszaporodtak a jágerek, esendes ember és száraz dajka lett belőle a csurgóbécezi erdészlakban, amelynek tüzhelye a Kozák Józsi, az egykori vadászó és felesége a kis Terka boldog családi életére vetett meleget.

Karácsony a kaszárnyában.

Irta: Lakatos Sándor.

Ketten maradtak az egész önkéntesiskolából itthon. Háromnapos szabadságot adtak az ünnepekre s csupán ők nem vették ki a szabadságos levelet, az egyik mert nagyon messze földről való, a másik pedig, mert neki nem dukál, mivelhogy kaszárnyaárístmot kapott krisztkindlibe.

Őrszolgálatban volt s fegyverét kiadta kezéből az ezredügyeletos tisztnek. Az első naptól fogva folyvást csak a föltétlen engedelmességről prédikáltak neki s el se képzelt olyan esetet, a melyben az egész katonabölcsességnek ez az alaptörvénye nem föltétlenül érvényesül.

Harminez napos laktanyafoogsággal ajándékozták meg ezért a téves felfogásért az ezrednél.

Föl se vette a dolgot, mig az iskola együtt volt. Hanem mikor karácsony böjtjén a paraneskiadás után maga maradt az egész szakaszban, egyszerre nagyon megváltozott. Csakhogy könnye nem csordult, mikor az is elbuesuzott tőle, aki a szabadság helyett szintén kimaradási engedelmet kért másnap reggeli hat óráig. Ha nem szégyenli, bizony sirva fakad, de megemberelte magát, mosolyogva fogott kezét a távozóval. Csak mikor a terem rozoga ajtaja

beesapódott, akkor kezdte a keserőség fojtogatni, megeredt a könnye s hullott mint a záporosó.

Aki már bejárta a katonavilágot, az az ilyesmit talán föl se venné. De micsoda a háromhónapos baka? Térdig tagja az csak a hadseregnek, deroka, melle, feje, az még ezivil. Hátha még önkéntes is hozzá! Annak meg éppen két annyi idő kell, hogy beletörődjék a harezos életének viszontagságaiba, mint a nemönkéntesnek.

Az egész épületben talán egyetlen lélek sincs csak ő, meg az a néhány szál legény, akinek nem kellett a vakáció s itt maradtak a kaput őrizni. Olyan az a kaszárnya most, mint valami kripta. Néha néha verődik csak föl egy-egy koppantás, mikor a kapuőr fagyos lábát a sorompó deszkájához verdesi.

Egyedül, elhagyatva ebben a nagy semmisségben! Legalább kimehetne néhány órára a városba, kiverné fejéből az édes otthont, a szomszéd aranyhajú Iluskáját, akitől tegnap is olyan kedves levelet kapott, hogy minden sorát mennyei gyönyörűség olvasnia. Minek is irt, talán nem égetné ennyire a lelkét a gyötirelem!

A szomszédházakban kigyultak a lámpák, ő még most is ott áll az ablaknál, ahol akkor volt, mikor magára maradt. Esik a hó, egyetlen lélek sincs az utcán. Mindenkinek van otthona, csak neki nem juttatott az Isten az örömmek ezekre a szent napjaira.

Szél kerekedik, meg-megrázza az ablakot s odabent egyre dermesztőbb a hideg.

Ledül az ágyra, hátha elnyomja az álmot. Hiába, nem akar a szeme lecsukódni, nem engedi a köny. Minek is ez az élet... Ezt el nem viselhetni... Az egy esztendőből bizonyosan kettő lesz. Ő volt az első, akit megbüntettek s ezzel minden bizonynyal másodévi szolgálatra is kárhoztatták. Akik tavaly elbuktak a vizsgálaton, azokról is azt mondják, azért ejtették el őket, mert büntetve voltak. Nem, ő ezt nem bírja ki! Takarodót fujnak, most meg imához. Bocsásd meg Istenem, nem tudok imádkozni... Tán te is ezt akartad... Soha senkit nem bántottam, mégis megvertél!

Észre sem vette, hogy nem gondolkodik, hanem hangosan beszél. A szó visszaverődött az üres teremben s szinte megrázkódott az ennen hangjától. Önkénytelenül fegyveréhez kapott, a mely ott lógott a feje mellett a fogason. Aztán fölkelt s kivette a bornyujából az élest. Egyetlenegy elég tíz embernek is belőle. Ez a legjobb patikaszer. A világ összes doktora sem komponálhatott volna jobbat.

Kinyitotta a fegyver závarját s beletette a töltést. Egyetlen gyöngye nyomás, a mekkorával legyet öl az ember, elég, hogy a golyóbis kirepüljön. Ha a mellére illeszti a eső torkát, mutató uját egész kényelmesen ráteheti a billentyüre.

Nem pattant valami nagyot, talán kevés volt benne a puskapor, de a golyót azért jól kilökte és hajszálnyí pontossággal talált.

Éppen beharangoztak az éjféli misére.

A „Független Ujság” munkatársai.

Lapunk mai számában ismét több munkatársunk arczképét hozzuk. Szépirodalmi munkatársaink közül bemutatjuk *Petrus* Jenőt, ezt az Isten kegyelméből való poétát, akiről a hir harangja keveset szól, de annál többet mondanak szép és mélyérzésű költeményei; *Móra* Istvánt, aki leginkább a falusi életet, szegény emberek ügyét, baját, örömét szedi eredeti zamatu tolla hegyére; *Szilárd* Ferenczet, akinek minden sorából kiismerni a szenvedélyes vadászt és a természetkedvelőt; *Péterfi* Tamást, a mindenkit megmosolyogtató, jóízű székely-góbságok szerzőjét; *Lakatos* Sándort, a kaszárnya-történeteknek kitűnő krónikusát, és hogy ne hagyjuk ki legbuzgóbb munkatársunkat, nem feledkeztünk meg *Buday* Barnáról sem, akinek eleven tolla alul a „Független Ujság” minden számába kerül ki valami, s aki Karikás bácsit, ezt a törül metszett magyar alakot olvasóink szemeláttára keresztül-kasul utaztatja az egész Amerikán.

Lapunk gazdasági részének munkatársai közül bemutatjuk *Szilassy* Zoltánt, az országos magyar gazdasági egyesület szerkesztő-titkárát, a jeles tehetségű közgazdasági író, ki több évig volt a magyar-óvári gazd. akadémia segédtanára s mint ilyen választott meg mai állására, megbiztatván az egyesület hivatalos lapjának, a „Köztelek”-nek felelős szerkesztésével is. Vasadi *Balogh* Lajost, ki mint lelkész, híveinek nemcsak buzgó lelki pásztora, de azok jólétének emelésén tettel és jó példával buzgólkodik s a gazdasági irodalom terén is elismert szaktekinély. Ifj. *Sporzon* Pált, gazdasági tanintézeti tanárt, aki, mielőtt a debreczeni gazd. tanintézethez meghivatott volna, sokáig működött mint gyakorlati gazda s itt szerezte meg azon ismereteit, melyekkel kivált a gazd. gépészet terén tűnik ki. Végül *Sztankovich* Jánost, a kassai gazd. tanintézet tanárát, aki a mult számunkban bemutatott kitűnő professzornak, *Monostori* Károlynak volt sok ideig segédje s az ő oldalán szerezte meg az állattenyésztés terén kitűnő ismereteit, melyek elismerésül őt a kassai tanintézethez tanárra kinevezték. Alkalomadtán a „Független Ujság” többi munkatársait is hasonló módon fogjuk megismertetni olvasóinkkal.

Képiünkhöz.

Itt van a Jézuska! A szent este elközeledett, s mult évek hagyományaihoz képest, a mama becsukja a gyerekeket az apus dolgozó szobájába, mert valószínű, hogy mindjárt itt lesz a Jézuska s megkérdi a mamát, hogy a gyerekek hogy viselték magukat, megérdemlik e a krisztkindlit? Oh, a gyerekek jól viselték magukat már hetek óta! Ha valamelyik rossz volt pajkoskodott, kimondták a szenteneziát: nem hoz a Jézuska semmit! Azaz, hogy mégis hozott. A másik szobából halk suttogás hallatszik ki, nyilván most beszél mamus a Jézuskával . . . Aztán egyszerre csak mélységes esönd lesz odabent, nem hallatszik át egy esöppke kis nesz se. A gyerekek odasompolyognak az ajtóhoz: hallgatóznak. Már bizonyosan távozott a Jézuska! A legnagyobb fiu vigyázva megnyomja az ajtókilincset, az ajtó kinyílik s káprázatos látvány tárul a gyerekek kandi szemei elé. A Jézuska már itt volt, a karácsonyfát

elhozta, ott van az asztalon, jóval nagyobb mint a tavalyi volt, ágain az égő kis gyertyácskák lángja besugározza a gallyakon függő édességeket. Hü de mennyi minden van a karácsonyfa alatt? Ojjé, ott van e dragonyos kapitány Pistuka részére, meg a magától tova rohanó gyorsvonat. Palkó részére a csákó és a kard, Miczi részére meg a rég óhajtott képeskönyv és a jó Istenke tudná megmondani, hogy mennyi szép minden egy halomban! Az apróságoknak lába szinte gyökeret vet a meglepetéstől, szívüket az öröm hangos dobogásra készíti, miközben hálával eltelve kiáltják: „Itt van a Jézuska!”

Büvös-rejtvény.

Szoboszlai Gyulától.

Az alábbi ábrában szétszört betűk úgy helyezendők el, hogy következő értelmük legyen:

- 1—1. Abe-nek egyik tagja.
- 2—2. Az ember egyik része.
- 3—3. Férfinév.
- 4—4. Butor-nem.
- 5—5. Idő része.
- 6—6. Női név.
- 7—7. Italnem.
- 8—8. Abe egy betűje.
- 9—9. Egy magyar város neve, mely a feladvány közp-vonalán. A—B-ig felülről lefelé szintén olvasható legyen.

	A
1	a 1
2	á á b 2
3	b c c d d 2
4	e e e e e e e 4
9	e e f i j k k m n 9
5	n n o p p r r 5
6	r r r r r s 6
7	s z z z 7
8	z z 8
	B

A mult számunkban közölt számrejtvény megfejtése:

Boldog karácsonyünnepet kívánok.

Helyesen fejtették meg: Bornemisza Lajos (Hajdu-Nádudvar), Cseöörghé Sámuel (Pilis-Szántó), Iparos ifjak önképző köre (Kun-Madaras), Konz Miklós (Zenta), Szuh József (Miske) Vörös József (Sár-Szent-Lőrincz), Willmann Lajos, Szabó Lajos. A kitűzött jutalomdíjat sorshuzás útján „Az iparos ifjak önképzőköre” (Kun-Madaras) nyerte el, hova Endrődy Sándornak most megjelent „Kurucznoták” cz. költeménykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Többeknek. Minden előfizetőnknek czimszalagján (a jobb sarokban) fel van tüntetve az előfizetés lejáratá. Sziveskedjenek tehát czimszalagjukat megtekinteni s ha előfizetésük decemberben lejár, mielőbb megújítani, nehogy a lap rendes szétküldésében zavarok álljanak be.

Szöke Bálint urnak. Elhasznált távirósodrony beszerzése miatt tessék egy ötven krajczáros bélyeggel ellátott folyamodványt intézni a kereskedelemügyi miniszterhez; a folyamodványhoz a megyéjebeli gazdasági egyesület, vagy a közgazdasági előadónak igazolványát kell csatolnia, a melyben igazoltatik, hogy a sodrony gazdasági

ezélokra szükséges. Az árak a következők: 4 $\frac{1}{2}$ —5 méter vastag sodrony métermázsája 9 frt 3 m.m. vastagságú 10 frt. 1000 folyó méterre kell az 5 mmtresből 155 kg., a 3 mméteresből 55 kg. **B. Vana** Ferencz urnak. Nekünk nem áll rendelkezésünkre a magyar általános levelező és házi titkár című mű; tessék azt az Eggenberger-féle könyvkereskedésben megrendelni. **Ifj. Gergely** György urnak. A gőzgép kezelők tanfolyamára 18 évesnél idősebb, tehát 40—50 éves férfiak is felvétetnek; a többi tudnivalót a F. U. 50 számában közöltük. **Kolmann** Edön urnak. A pomázi és a rákos-kereszturi uradalomban dolgozott. Plymouth-fajta baromfit beszerezhet Gyenes József tanító urnál Jász-Jákóhálmán. — **Kamondy** Dániel urnak. Beesés soraira külön levélben válaszoltunk. — **Kis Gál** Pál urnak. Nagyon köszönjük szíves jóindulatát, melyet lapunk irányában tanusít. Ha előfizetőinknek csak fele része buzgólkodnék ily odaadóan lapunk terjesztése érdekében, akkor a mi igyekezetünk is némi jutalmát találhatná. A beküldött czimetre elküldöttük karácsonyi számunkat. Fogadja ismételt szíves köszönetünket jóindulatáért. — **3130 számú előfizető.** A gyermek 6 éves kora után az apát illeti meg. Tessék az előjárásához fordulni. Az előjárásának kötelessége az apát jogaiba helyezni s ha az anya a gyermeket felszólítására kiadni nem hajlandó, egy a járásbíróhoz elé terjeszti az ügyet, mely szükség esetén karhatalommal is érvényt szerez a törvénynek. — **Csuri** Andras urnak. Valami érthetőbb talányt kérünk, vele együtt a megoldást is. — **Kranudai** N. urnak. Magyarországon 5 év alatt lehet megszerezni a honosságot, de folyamodni kell érte. Ha az illető nem áll többé összeköttetésben az osztrák hatóságokkal, akkor ott honosságát elvesztette. Kötelessége tehát a magyar honpolgári jogokat megszerezni. — **Szücs** Balázs urnak. Magánlevélben válaszolunk. — **Többeknek.** A sorsjegy-tudakozódásokra lapunk jövő számában felelünk. — **Lederer** János urnak. Felszólamlásával majd ünnepek után fogunk foglalkozni. Köszönjük a jó adomát, melynek majd sorát ejtjük. — **Nagy** Arpad urnak 1. A Vaskapuszabályozás munkálatait bőven ismerteti a **Gonda** József műve; megrendelhető bármely könyvkereskedőnél. 2. Tessék kérdésével Háromszék vármegye alispáni hivatalához fordulni. — **Bérdi** János urnak. A kívánt naptár ára 50 krtól egy forint; attól függ diszesebbet vagy egyszerűbbet akar-e, mert többféle kiadás van. Tessék beküldeni amit rászánt s a kívánt naptárt megveszszük. — **Ifju-lker** János urnak. Köszönettel megkaptuk, de nem közölhetjük. A jó verseléshez sok gyakoroltság kell; idővel talán Önnek is sikerülni fog. — **Tanuságos történet a furfangos nőről.** Nem elég furfangos. **Simonffy** Gábor urnak. A névsort megkaptuk. Ezer köszönet szíves fáradozásáért. A dolgozatot majd ünnepek után vesszük toll alá. — **Dubraviczky** Antal urnak. A kutyák után újabban — törvény szerint — adó fizetendő, tehát a végrehajtás törvényes volt, ha t. i. az illető kutyatulajdonos a kutyája után kivetett adót meg nem fizette. Ha a végrehajtó eljárása erőszakos és törvénytelen volt, tessék ellene hivatali hatalommal való visszaélés czimén fenyegető feljelentést tenni a járásbírósnál. Egyébként szíves üdvözlét! — **Still** József urnak. 1. Legalább 6 méterre. 2. Ha a mérnök állami, úgy a megállapított napidija 4—5 frt és a fuvarköltés, ha magánmérnök úgy egész napra 10 frt, félnapra 6 frt, ha saját lakóhelyén dolgozik, lakóhelyén kívül félnap 10 frt. egész nap 15 frt a díjszabályzatban megállapított illetménye. — **Pollák** Rezső urnak. Fogadja lapunk terjesztéseért szíves köszönetünket. — **Lázi** Ferencz urnak. A felszólító levelet tévedésből küldöttük önnek; a beküldött előfizetési pénzt e hó 13-án kaptuk kézhez. — **Lévai** Balázs urnak. A Honszerző Öseink históriáját elküldöttük. — **Ifj. Kohn** Gyula urnak. Sajnálattalunkra, nem áll módunkban kieszközölni, hogy a **Hazánk**-at önnek ingyen küldjék, miután annak a lapnak szerkesztésére semmi befolyásunk sincs. Lapunknak kiállításba helyezett terjesztéseért fogadja már előre is szíves köszönetünket. **Falsík** János urnak, Tessék a földművelésügyi miniszterium szólszati és borászati szakosztályától kérni az alapszabályokat.

Kis lutri huzása.

December 19.

Budapest	72	13	66	53	46
Trieszt	19	60	3	30	7

Budapesti piaci árak.

Budapest, december hó 25-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 79—81 kg. tiszavidéki 8.30 frttól 8.45 frtig, pestvidéki 8.25 frttól 8.40 frtig, fehérmegyei 8.25 frttól 8.40 frtig, bácskai 8.35 frttól 8.50 frtig, bánási 8.20 frttól 8.40 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.65 frttól 6.75 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.00 forinttól 4.35 frtig, égetni való 62—64 kg. 5.10 frttól 5.90 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.91 frttól 5.93 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.96 frttól 3.98 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.90	13.30	12.50	12.20	11.70	11.40	10.90	8.80	6.00

Buzakorpa, finom 3.50—5.10, durva 3.40—4.90 frt zsákka együtt.

Egyéb magvak: vörös lóhere 36—43 frt; luczerna 45—48 frt; mak 23—24 frt; bab fehér nagyszemű 7.25—7.75 frt, törpe 8.00—8.50 frt, tarka 6.00—6.20 frt, lenese 8—15 frt, borsó 8.25—10.00 forint, köles 5.30—5.60 frt, kendermag 7.25—7.75 frt, repce 10.50—12.00 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 360—380 frtig; középminőségűért 250—335 frtig; gyenge minőségűért 170 frtig; hízott magyar ökörért mm.-ként élőszulyban 28—33 $\frac{1}{2}$ frtig, hízott tarka ökörért 26—27 frtig. Fejős tehén, magyar fajta 70—100 frtig, tarka 90—145 frtig darabonként. Élő borjú 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 34—47 krt. Vagott borjú 1 kgr. hussulyért fizetnek 50—54 kr.

Juhvásár: hízalt ürü páronként 13.50—16.00 frt, feljavított juh 11—12 frt, kiverő juh 8.50—9.50 frt, kecske 8—12 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4 $\frac{1}{2}$ és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 51—52 $\frac{1}{2}$ kr., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 49—50 $\frac{1}{2}$ kr.

Baromfivásár. Lud páronként 3.30—5.50 forintig, kacsa 1.80—2.80 frtig, tyúk 1.40—1.80 frtig, csirke 65 kr.-tól 1.20 frtig kappan 1.80—2.40 frtig, pulyka 3.00—4.50 frtig.

Takarmányvásár. Réti széna 2.00—3.30 frt, muhar 2—2.70 forint, zsupszalma 1.60—1.80 frt, alomszalma 1.20—1.30 frt.

Vegyések. Tojás forintonként 32—36 darab. Szalonna 45—48 krajczár. Vaj Ia. 80—160 kr., Ha. 70—120 kr. Olvasztott vaj 60—100 kr. Méz sárga csurgatott 32—33 kr. Viasz 150—154 kr., burgonya sárga 1.60, rózsa 1.20, közönséges 70—80 kr., paprika 20—40 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. Thomas-salak 18—20% 3.70—4.10 frt. Kálitrágya 20—22% 2.75—3.40 frt. Vasgálicz Ia. 3.40—3.75 frt, vasgálicz II-a. 2.75—3.25 frt. Rézgálicz 24.00—25.00 frt. (200 kgrkint Budapesten.)

Első magyar gazdasági gépgyár

* részvény-társulat *

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
 mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
 gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
 és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
 fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
 sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

Ekegyártásra
külön szakosztály

Különléteségek borkészítési gépekben.

Legolesőbb, legbiztosabb és legelőnyösebb biztosítás
Országos Magy. Kölcsönös Biztosító Szövetkezethél

Budapest, VIII. ker., József-körút 8. sz.

Biztosítéki alap 300.000 forint. Alakult 1894. évben.

Elnök: Gróf Teleki Géza. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Gróf Andrássy Géza, Bujanovich Sándor, Dessewffy Arisztid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Páspöky Emil, Rubinek Gyula, Szenkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Gróf Teleki Sándor.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet ezélja:
Olcsó biztosítás,

alacsony biztosítási díjak,

a nyereségnek a tagok javára fordítása.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezethél a jobb köezkázatu vidéken köozkázatu	1 frt 80 kr.
nád, vagy szalmatetőzetü épületeknél 300 frt után	4 frt 30 kr.
a többi biztosító részvény-társaságnál ugyanaz	
Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezethél köozkázatu szindely tetőzetü épületeknél	2 frt 03 kr.
500 frt után	4 frt 66 kr.
a többi biztosító részvény-társaságnál ugyanaz	

Más társaságnál a biztosítók mégegyszer annyit fizetnek.

Más társaságnál a kötvényfeltételek szigorubbak.

Biztosítani lehet: a vidéki ügynökségeknél,
a Szövetkezet igazgatóságánál (Budapest, VIII., József-körút 8),
a „Független Ujság” szerkesztőségénél (Budapest, IX., Üllői-ut 25).

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, esász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchid-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu zimbalmait. Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállíttatnak. Mindennemü hangszerek javítása a legolesőbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becsereitnek. Erős orgonahangu harmonikakból külön árjegyzék kérendő.

Iskola hegedűk 3frttól felfelé.

Közszolgálat

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiz. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palackkal frt 1.40

6. é. több mint 30 év óta

udvari istállóknak valamint katorai és polgári nagyobb istállóknak is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzamedások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Valódi esakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában.

Főraktár: Kwizda Ferencz János

Cs. és k. osztl-magy. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszer-tárban, Korneuburg, Bécs mellett.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

A szövetkezet ezélja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.

Sürgőnyozim:

Mezőgazdák, Budapest. Hivatalos óra 129-1-ig s 2-5-ig. Áruaktár czime: M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás. Gabonaeladás. Erőtakarmányok vétele. Fedezeti tőzsdei kötések.

Áru-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Műtrágyák. Építkezési anyagok. Gazdasági vasneműek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemü vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak. bérrostálása.

Gazdasági géposztály.

M. kir. állam. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege.

A „bergedorfi Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár kizárólagos képviselőse.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kévekötő gépeinek kizárólagos képviselőse.

V. Vermorel-féle Eclair-permetező kizárólagos képviselőse.

Csonka-Bánki-féle petroleum-motorok mezőgazd. képviselőse.

Mindennemü kipróbált szolid kivitelü gazdasági gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait s havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő”-jét bárkinek ingyen s bérmentve megküldi.

Egy magyar ember sem nélkülözheti
a legolcsóbb és legjobb magyar heti ujságot

FÜGGETLEN UJSÁG

politikai és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Magyar Gazdaszövetség”
népies közlönyét.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscgazdák, iparosok és magánzók
egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „FÜGGETLEN UJSÁG”-ot

a magyar nép igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 2 frt. Félévre 1 frt.

Politikai iránya a mezőgazdaság érdekeiért küzd, gazdasági cikkei a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, szépirodalmi közleményei a szív nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos iránynak istápolását és terjesztését tűzik ki feladatuknak.

a „FÜGGETLEN UJSÁG”-ot

a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: Bársony István, Buday Barnabás, Lakatos Sándor, Móra István, Péterffy Tanás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Rexa Dezső, Dr. Szilárd Ferencz. **Lapunk gazdasági részének munkatársai:** Baly Kálmán, urad. kasznár, dr. Bernát István, közgazdasági író, Czajlik István, földműves isk. igazgató, Cserháti Sándor gazdasági akadémiai tanár, Hajdú István urad. kasznár, Hosszú Albert földmiv. isk. tanár, Hreblay Emil gazd. egyesületi titkár, Jeszenzky Pál a „Köztelek” t. szerkesztője, Kerpely Kálmán gazd. tanintézeti tanár, Löcherer Andor, közgazd. író, Monostori Károly állatorvosi akad. tanár, Praznovszky Ágost urad. kasznár, Rovara Frigyes urad. igazgató, Rubinek Gyula országos magyar gazd. egyes. titkár, K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt, Sporzon Pál, gazd. tanint. tanár, Száhlender Gyula urad. építészeti intéző, Szalay János gazd. egyes. titkár, Szilassy Zoltán orsz. magy. gazd. egyes. titkár, Stankovics János gazd. tanint. tanár, Vasadi Balogh Lajos lelkész, közgazd. író, Wimmer Károly a „Borászati Lapok”, v. t. szerkesztője.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”
képeit a legelső magyar művészek készítik

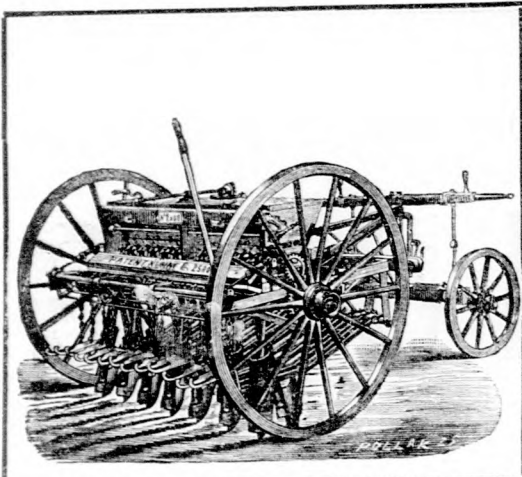
levélszekrényében minden kérdésre megkizhatóan és pontosan válaszol.

Előfizetőinek olcsó biztosítást díjtalanul eszközöl az Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezetnél.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

olcsóságával (egész évre 2 frt, félévre 1 frt.) főleg a szerényebb viszonyuak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Budapest, Üllői-út 25. Köztelek) küldendők.

Gyár:
MOSONBAN
(Alakult 1856.)

Főraktár:
BUDAPEST.
VI., Váci-körút 57/a szám.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára

ajánlja a t. gazdaközönségnek a bekövetkező őszi időnyre

takarmány-kamra berendezéseit

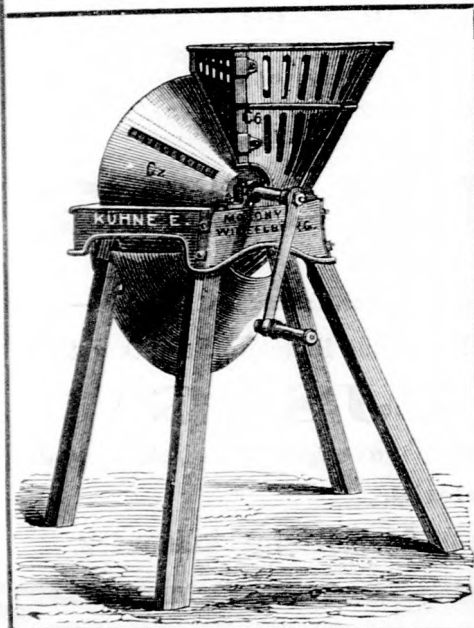
a legjutányosabb árban.

☛ Tervezetek kívánatra készíttetnek. ☛

Takarmány füllesztők,

(Ventzky szabadalma)

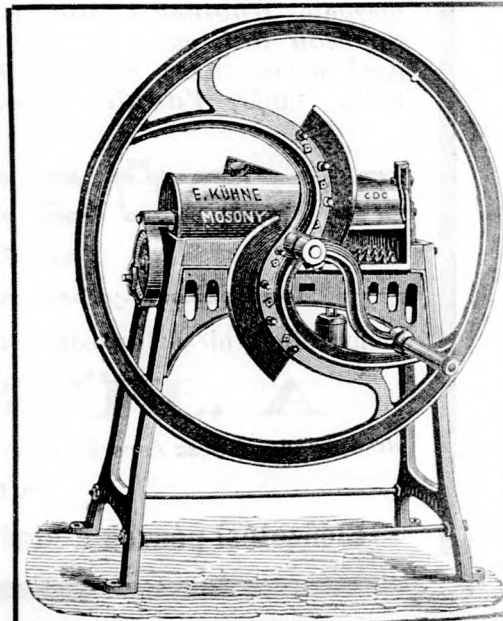
melyek kitűnősége, gyors működése és könnyű kezelhetősége felől számos magyar gazda bizonyítványa rendelkezésre áll;

Továbbá:
szecskavágók répavágók, morzsolók, daralók, czirokcséplők, aranka-rosták, Sackrendszerü egyes, ketős és hármás ekék, rosták, (szelelő magtár-rosták 33 frt), konkolyválasztók stb.

Hadviger-féle

legjobb acél
kazalvágó kések.

54 szám/II. 1896.

Kihirdetés.

Az Ó-futtaki anyakönyvi kerület alulirott anyakönyvvezetője kihirdeti, hogy:

1. Nagy Sándor, ki családi állapotára nézve: nőtlen, és a kinek vallása: római katolikus, állása (foglalkozása): cementgyári napszámos, lakóhelye: Béocsin, születési helye: Hegyes, születési ideje: 1870. évi márczius hó 6-ik napja s a ki Nagy István és neje született Majoros Veronika fia.

2. Fischler Rozina, ki családi állapotára nézve: hájadon, és a kinek vallása: római katolikus, állása (foglalkozása): háztartásbeli, lakóhelye: Ó-Futtak 112/a házszám, születési helye: Ujfuttak, születési ideje: 1872. évi szeptember hó 29-ik napja s a ki Fischler Ferencz és neje született Gáry Mária leánya egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulirott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyen kell teljesíteni u. m.: Ó-Futtakon.

Ó-Futtakon, 1896. évi november hó 30-án.

Ronaczenk István
anyakönyvvezető.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

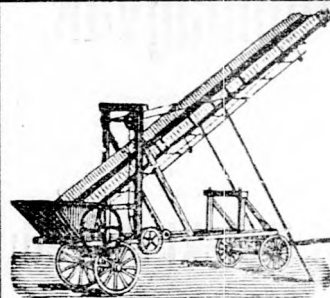
a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Szab. szálmakazatózó.

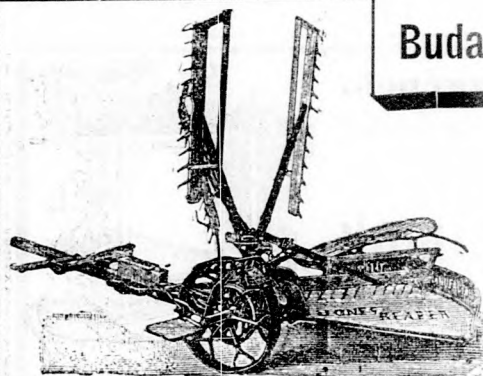
1897. február hó 1-től
tetemesen nagyobbított és dűsan felszerelt raktár és irodahelviségeim
VIII. k. Kerepesi-út 1. szám
a központi pályaudvar mellett fognak létezni.

Kérem árjegyzéket kérni
az összes
gazd. gépekről
FRIEDLAENDER JÓZSEF
gépgyárából

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17.

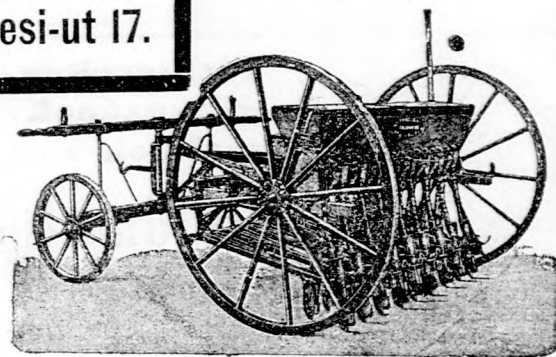

Halladay-féle szélmotor.

„Jones“ aratógép.

Alapított 1870-ben.

„Triumph III. sorvetőgép.

